

Még csak rövid ideig 50%-kal olcsóbban, mint akármely itteni más vászonkereskedésben az első és legnagyobb

amerikai fehéreműek gyáranak fiók-üzletében

Pesten, régi posta-utca, Szentkirályi-féle ház.

Végleges kiárúsítás.

Rumburgi vásznak ársorozata:

1800 vég 1/4 széles 54 rőfös rumburgi vászon, egy db. ára csak: 20, 22, 25, 28-30 ft. a legfinomabb férfi ingekhez.

2000 » 1/4 » 50 » rumburgi vászon 18, 20, 22 ft. (17 női inghez) igen ajánlat.

1500 » 1/4 » 40 » rumburgi vászon 12, 14, 15 ft. a legfinomabb (párnahá-jakra vagy 12 női inghez).

1200 » 1/4 » 36 » rumburgi dupla ozérnávászon lepedők s lábravalókra 9, 10, 11 ft. legfinomabb.

5000 » 1/4 » 30 » rumburgi fehérített bórvaszon 8, 9, 10, 12 és 15 ft. a legfinomabb.

8000 » 1/4 » 50 » rumburgi vászon, finom férfi s női fehéreműhez 25, 28, 30, 35 és 40 ft. legfinomabb.

Rumburgi lepedővaszon 1/4, 1/4, 1/4 széles 3 rőf hosszú, varrásnélkül 6 ft. 50 kr., — egy vég: 18, 19, 20 ft. a legfinomabb.

» vászóncsinavat 1/4 széles 30 rőfös fehér, keskeny és széles; zsinóros-damasz legfinomabb ára csak 7, 8, 9, 10, 12, 14 ft.

» 8000 tucizat rumburgi vászon fehér zsebkendő 1 tucizat ára: 1 ft. 30 kr., 2, 2.50, 3 és 5 ft. a legfinomabb.

Rumburgi vászon zsebkendő, mosható, burnótozók számára, 1 rőf nagyságuk 1 tucizat ára csak 3 ft., 3.50 és 4 ft. a legfinomabb.

» bórterítők készületek, n. m. 1 abrosz s 12 csemege-kendő, minden megki-vántató színben 5 ft., 5 ft. 50 kr. és 6 ft. a legfinomabb.

» gyapjú ágy- és asztal-készület, damasz, a selyemhez hasonló, minden megki-vántató színben, ára csak 12, 13 és 15 ft. a legfinomabb.

» 1 tucizat damasz törülközőkendő ára csak 4.50, 5, 5.50, 6 és 7 ft. a legfin.

» 1 tucizat damasz asztalkendő ára csak 4 ft., 4.50, 5, 6 és 7 ft. a legfinom.

» asztalkészület, damasz 6 személyre, ára csak 5, 6 és 7 ft. a legfinomabb.

» asztalkészület, damasz 12 személyre, ára csak 10, 12, 14, 15 ft. a legfinom.

» abroszok, fehér és színesek, 1/4 széles 1.50, 1.80, 2 ft., 1/4 széles 2, 2.50 ft., 1/4 széles 2.50 és 3 ft. a legfinomabb.

Angol damasz-chiffon 1/4 széles 30 rőf, férfi ingekhez, ára csak 8, 9 és 10 ft. a legfin.

2000 vég kanavászon, színes, 7, 8 és 9 ft. a legfinomabb.

Férfi flanel ingek, minden színben 3 1/2 és 4 1/2 ft.

Orosz prémes-nadrágok, legújabb 2.50 kr.

Női pikot- és zsinóros-barchet-corsettek legfinomabb 2 1/4, 3 1/2 ft.

Női pikot- és zsinóros-alszoknyák himzettek s csipkékkel legfin., ára csak 3.50 4 ft.

Női zsinóros barchet lábravalók legfinomabb 2 ft., 2.30 kr.

Rumburgi férfi ingek (s nyaktörője megkivántatik) 1.50, 2, 2.50, 3, 4 és 5 ft. a legfinomabb redőztől mellet.

» lábravalók, ára csak 1.20, 1.50, 1.80 a legjobbak, német, magyar és franczia szabásra.

Chiffon férfi ingek betéttel 1.50, 2, 3 és 4 ft. a legfinomabb.

Chiffon férfi ingek estélyes s bálokra francia himzésű mellet 5, 6, 8, 10, 12 és 15 ft. a legfinomabb.

Férfi színes ingek, legújabb francia mintára ára csak 1.50, 1.80, 2, 2.50 kr.

Rumburgi női ingek simák 1.50, 1.80 kr., csipkével 1.80, 2, 2.50 és 2.80 himzésel.

» schweitz női ingek gazdag ráncszegélyvel, ára csak 2.50, 3 és 3.50 a legf.

Rumburgi „Marien” női ingek 2, 2.50, 3, 4 ft. a legfinomabb.

» „Eugenie” női ingek 2, 2.25, 2.80, 3.50 kr.

» „Charlotte” női ingek legújabb mintájú, áthuzattal 2.50, 3, 3.50 kr.

» női ingek szivalaku mellet, legújabb minta, 3.50, 3.90 és 4 ft.

Női chiffon lábravalók szegélyekkel s csipkével 1.80 és 2 ft., himzésel legfinomabb 2.50 és 3 ft.

Női corsettek simák 1.30 kr., szegélyekkel s csipkével 1.80, 2 ft., díszítéssel 2.50 és 3 ft., himzésel legfinomabb s legújabb 3, 3.50, 4 és 5 ft.

Női szoknyák simák 2 és 2.50 kr., szegélyekkel s csipkével 2.50, 3 és 3.50 kr., uszály-szoknyák 4, 5 és 6 ft. a legfinomabb.

Női fodrász-köpenyek vagy pongyola-öltönyök gazdag himzésel, ára csak 4, 5, 6 és 8 ft. a legfinomabb. 948 (1-10)

» 50 forintnyi öszszegik vásárlók egy sávoiyos szövétű asztali készlet (6 személyre) ingyen kapnak.

Árjegyzékek, részletes vászon-mustra-gyűjteménnyel együtt kívánatra mindenhol megküldetnek.

Az áruk szétküldése bármely irányban postai vagy vasuti utánvét, vagy a pénzüsszeg beklüldése mellett gyorsan és pontosan eszközöltetik.

A megrendelő leveleket kérjük ekép czimezni: **Az amerikai vászon- s kész fehéreműek raktáranak** (belváros, régi posta-utca 14. sz., a Szentkirályi-féle házban) Pest.

Már több mint 16 év óta, a **köszvény és esűzok** minden nemei ellen fölülmulhatlannak elismert s bebizonyult **Lairitz-féle erdei gyapot-vatta, erdei gyapot-olaj; továbbá gyapot spirítus,** valamint erdei gyapot-alsóruhák, mellények, lábravalók, harisnyák, flanel, kötőfonal, betéttalpak, stb. pontos használati utasítással együtt **Buda-Pestre** nézve egyedül s kizárólag valódi minőségben kaphatók **Pesten:** 947 (3-4)

Sigmund Józsefnél,
városház-utca 1. sz. alatt, a „zöld koszorúhoz.”

Az első magyar

selyem- és nemezkalap gyári raktárából

SKRIVÁN VINCZE

PESTEN,

főraktár: kigyó-tér.

Nagy választéku raktár mindenemű selyem-és nemez-kalapokból urak, hölgyek és gyermekek számára, saját és külföldi gyártmányok; kelme-vadászkalapok, házi- és vadász-sipkák, kucsmák, nyakkendők, utazási nemez-topánkák, ugyisint hölgyi nemez-czipők börtalppal, papucsek és egészégi nemez-talpak.

Az összes formák az alanti számok szerint kaphatók. Vidéki megrendeléseknél a mellette álló számok pontos kitétele mellett, még a kalapok árát, színét és a fej nagyságát kérjük megjelölni.

Kalapok, főtés, tisztítás vagy divatosítás végett a legnagobb készséggel elfogadotnak és gyorsan elkészítetnek.

Nagybani és daracsladás. **bunkinti**

A síketség gyógyítható!

Azon legfényeseb eredményekre támaszkodva, melyeket gyógyszeremmel ezeddig elérni szerencsém volt, — a leglelkimeretesebben ajánlatom azt: **nagyothallas, fülzugas és fülzolyag ellen.** — Egy adag ára 5 ft.

» A megrendelő levelek ekép czimezendők:

Louis Oelsner Berlin,
(Neue Schönhauser-Strasse Nr. 12.)

915 (6-9)

Játék-szelenczék kisorsolása.

Huzás: 1871. ápril elején.

1 sorsjegy ára 2 forint, 12 sorsjegyé 20 forint megrendelhető: 939 (1-2) **Heller J. H. in Bern (Schweiz).**

Szepességi kárpáti növény-nedv,

mell- s tüdőfájdalmakban szenvedőknek, orvostudor **Fáykiss K.-tól** Kezsmárkon.

Ezen, a szepességi kárpátok virányain, a leg gondosabban összegyűjtött s legalkalmasnak talált növényekből készült nedv, következő bajokban, mint igen hathatós, jól kipróbált s kitünő gyógyerejű szerek bizonyult be és ismerttetet el. u. m.: **köhögés, rekedtség, a nyelő- s lélekzszervek gyenge hurutosingerlése, görcsös, ideges, rövid lélekzettel járó köh-rohamok, szűkmellűség, oldalnyitások s idült hurutok** ellen; továbbá: **tüdővészben szenvedőknel** az izzadás által előidézett elgyengülés esetében, — s a nedvtömegek olynemű betegségeiben, melyek a táplálkozás processusából származnak. 940 (3-6)

Epen azon hatással bír és sikerrel alkalmazható a szepességi kárpáti növény-thea, s a szepességi kárpáti növény-czukorkák dr. Fáykiss-tól.

Árak:

1 üveges növény-nedv használati utasítvánnyal együtt 75 kr.
1 csomag thea 25 „
1 skatula növény-czukorka 35 „

Ezen szerek megrendelhetők a készítőnél magánál **Fáykiss József** gyógyszerésznel **Kezsmárkon** (Felső-Magyarország) s kapható **Pesten: Török József,** gyógyszerésznél király-utca 7. sz. a. s **Thallmayer A.** és társánál.

Pest, november 27-én 1870.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politkai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyezer hasábott petit sor, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krajczárba; háromszor vagy többesúri igtatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalkunk számára hirdetéymeket elfogad Bécsben: **Oppelk Alajos,** Wollzeile Nr. 22. és **Hansenstein és Vogler,** Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 krajczár.

A honvédelmi miniszterium vezetői.

Honvédelmi miniszteriumunknál a Kerkapoly pénzügyminiszterrel lett kinevezetése óta ürességben volt államtitkári állás e napokban töltetett be **Hollán Ernő**vel, ki a közlekedési miniszteriumban történt változás alkalmával ottani államtitkárságától visszalépett volt s képviselői székén kívül honvédezerdesi tisztelet is töltött be.

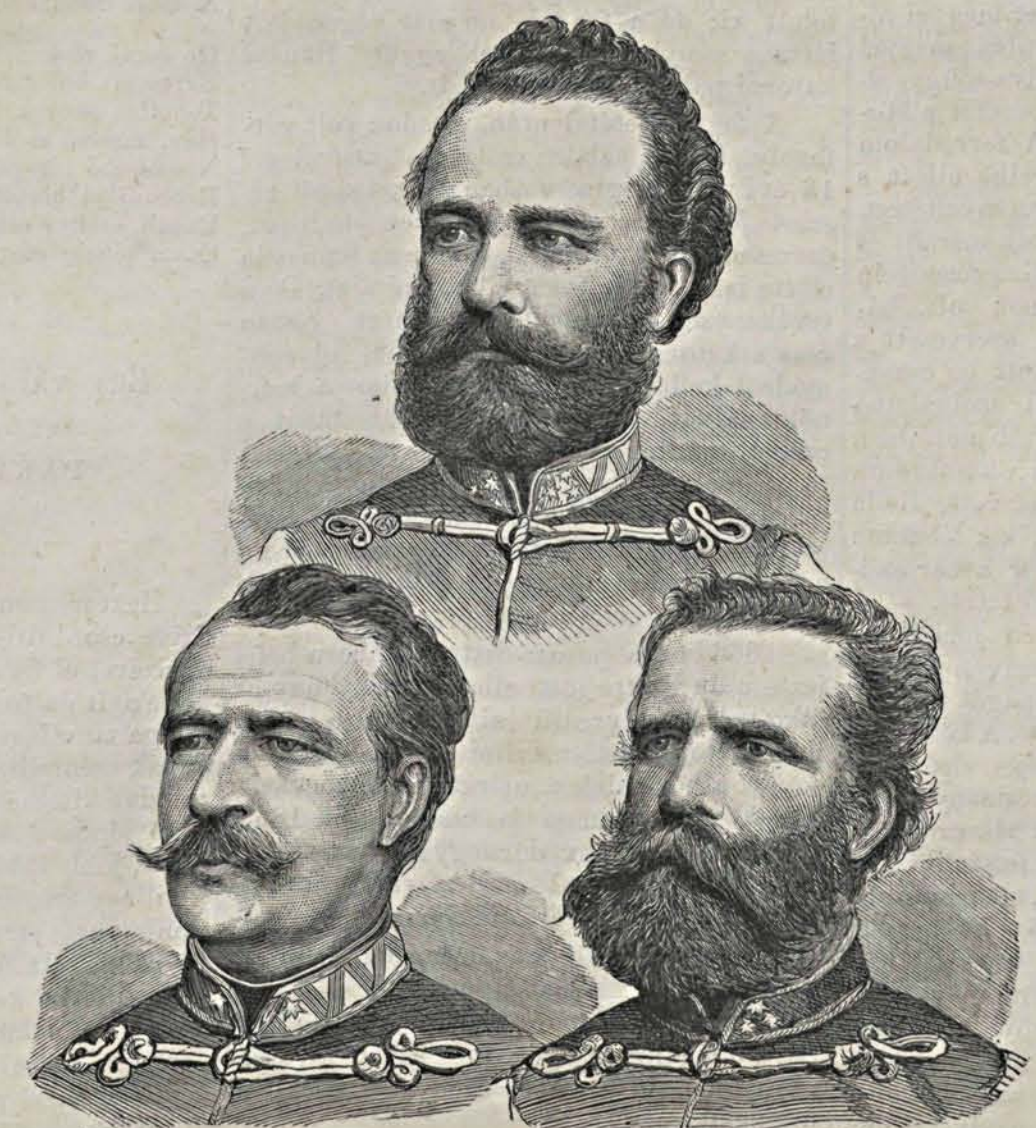
A honvédelmi államtitkárság a legfontosabb állások egyike ma hazánkban. A honvédelmi miniszter, gróf **Andrássy Gyula,** miniszterelnök is levén egyszersmind s mint tudva van, a mostanában folyvást annyi bo-

szakvezetőjével együtt csoportoztatban adjuk olvasóink elé, helyén lesz ugy az ő, mint más két társa életrajzát is, legalább a legfőbb vonásokban, vázlatosan előterjeszteniünk.

Hollán Ernő 1824-ben született Vas megyében, Szombathelyt. Ugyiszólván gyermekkorra óta az exact tudományok iránt tanusítván ép annyi hajlamot mint tehetséget, hamar választott pályát s tizenöt éves korában a bécsi ingénieur-akadémiába lépett, hol öt évet töltött a katonai, jelesen hadmérnöki tudományok hallgatásával. Osztályában mindig első kitünő volt, s mint ilyen a

várépítési munkálatoknál gyakornokul használtatott. Öt évi tanulás után pedig, 1844-ben a ritka képzettségű 20 éves ifju mint mérnökari (Genie-) hadnagy Komáromba rendeltetett s az odatarozzó monostori erődítési előmunkálatokban tevékeny részt vett.

Az 1848-diki változások, mint mérnökari főhadnagyot Lembergben az ottani General-kommandónál találták. Az ujonnan alakult magyar hadügyminiszterium a magyar hadügyi technikai rendezése iránt tervjavaslatok készítésére szólítván föl az osztrák seregben szolgáló magyar tiszteket, e felszólításra **Hollán** rendszeres emlékiratot küldött be. Munkálataira a válasz: százdossá kinevezetése lön az épenakkor szervezett 9. honvédezáslóaljhoz. E hős veressapkás zászlóaljjal volt még **Szent-Tamás** ostrománál, de csakhamar **Péterváradra** küldték a vár védelmének szervezésére. A forradalom rövid ideje elég volt arra, hogy táboriari ezredességig emelkedjék, 25 éves korában; s a forradalom végnapjaiban mint hadtéri mérnökari igazgató (Feld-Genie-Direktor) működött **Péterváradon,** a várban. A vár átadásának föltételeihez képest a büntetéstől ment levén, egyéb nem érte, mint hogy szülővárosába, **Szombathelyre** internáltott. A tevékenység más mezőbe zárva levén előle, irodalmi foglalkozáshoz kezdett, s mint kitünő matematikus itt irta mértanát, melyet az akadémia később megkoszoruzott s érette őt 1858-ban levelező tagjává, további irodalmi működéséért pedig már

HAUSER KÁROLY. HOLLÁN ERNŐ. SZENDE BÉLA.

Midőn arczképét, a honvédelmi miniszterium még két jeles

1861-ben rendes tagjává választotta. Nevezetesebb dolgozatai: terjedelmes értekezése a földcsövezésről (drainage), röpirata Magyarország vasuti hálózatáról, ezekről az olcsó vasutak rendszeréről stb. Tanulmányával mindinkább a közlekedési eszközök gyakorlati tere felé fordulván, a déli vasutársaság már 1861-ben reá bízta magyarországi érdekeinek állandó képviselőjét, főigazgatói czimmel.

Az 1865-diki országgyűlésre Vas megye felső-évi kerülete küldötte képviselőjeül. Ez országgyűlésen mint kiváló szakférfi a közlekedési és pénzügyi kérdésekben, szakbizottsági munkálatokban, s a mellett egyike a ház jobb szónokainak az előadás tekintetében, egyaránt föltűnt. Ugy, hogy midőn 1867-ben a miniszterium kinevezetett s gr. Mikó Imre a közlekedési tárczát átvette, senki sem kételkedett, hogy államtitkárja nem lehet más, mint Hollán. Ugy is lett. S ő e miniszterium ügyeit szakértelemmel vezette a hivatalban s képviselte a képviselőházban, sokszor erős megtámadások ellenében is. Az 1869-diki s maig folyamatosan levő országgyűlésre, előbbi kerülete ismét egyhangulag választotta meg.

Gróf Mikó visszalépén a minisztergrófról, államtitkárja is követte. Hollán azonban e közben a szervezködő honvédség szabadságkötő állományához ezredessé nevezetvéni ki, a jelen év nyarán a szegedi honvédközpontokat mint dandárparancsnok jelesen vezényelte. Ő az új honvédség egyik legnépszerűbb férfja s legújabb kinevezetését államtitkárra a honvédsereg is bizonyosan örömmel üdvözölné.

Csoportozatunk második arcképe Szende Béla honv. miniszteri tanácsost ábrázolja.

Szende Béla 1823-ban született Lugoson, hol atyja Zsigmond vagyos földesur volt. Szülővárosában kezdett gymnasiumi tanulását Temesváron folytatta, a bölcsészeti tanfolyamot Szegeden és Pesten, végre a jogot a kassai kir. akadémián végezte, kitűnő sikerrel. 1843-ban ügyvédi oklevéllel tért vissza szülővárosába s mindjárt megyei aljegyzőségre lépett; két év múlva megyei alügyésznek s ismét két év múlva főügyésznek választott. Így a megyei életet s közügyeket már megismerte. A forradalom kitörésekor a nemzetőrök soraiba állott s velök a szerb határszélre vezényeltetett. Midőn társai visszatértek, ő ott maradt és sógorával, a nemrég elhunyt Graenzstein Gusztávvá, ki akkor bánya-elnök volt, bányászokból önkéntes csapatot szervezett s Asbóth Lajos dandárjába osztatott be csapattal. Később rendes honvédi szolgálatba lépett s a táborozás legnevezetesebb csatáiban, a tarcali, kápolnai, isaszegi, komáromi, nagysarlói stb. csatákban részt vett. Buda ostrománál az első közt volt, kik létrákon a várfalat megmászták, s ekkor a harmadrendű katonai érdemjellel díszítettet. — A fegyverletétel után, sikerülvén megmenekülnie a besoroztatástól, visszavonulva élt birtokán, a gazdaságra adta magát s Szendelakon magyar telepet alapított. A közéletbe 61-ben lépett ismét, megyéje első alispánná választván. De az alkotmány ismét felüggesztetvén, ő is megint visszavonult. 1865-ben, a Sennyey-kormány felszólítására, a megye által is sürgettetvén, alispáni hivatalát ismét elfoglalta. Az 1865-7-ki országgyűlésre Krassó megye egyik képviselőjévé választá, 1867-ben pedig Arad megye főispánjává nevezetett ki, s a rövid idő alatt, míg főispáni székében ült, a megye különböző nemzetiségei közt annyi eszélylyel mint erélylyel tartotta fenn az egyensúlyt. A honvédelmi miniszterium behatóbb szervezése alkalmával, mint elismert közigazgatási és

szervező tehetség: miniszteri tanácsosul hívatott meg, s helyét 1869. januárban foglalta el, mikor egyszersmind a szabadságkötő állományban századossá is nevezetett ki. Ker. kapolynak miniszterrel előlépése után ő vezette, mint első miniszteri tanácsos, a miniszterium ügyeit, egész mostanig, míg t. i. az államtitkári állomás betöltetett.

Csoportozatunk harmadik alakja Hauser honvédőrnagy s a katonai szakosztály egyik vezetője a honvédelmi miniszteriumban.

Hauser Károly 1819-ben Szepes megyében, Lőcsén született. Atyja protestans pap volt, s 8 gyermeke közül Károly az utolsó. Legidősb testvére (1848 és 1861-ben országos képviselő Pozsony egyik választókerületéből) gondoskodott neveléséről. A pozsonyi lyceumban tanult, de a katonai pályához érezvén kedvet, már 1837-ben a Sándor-gyalogokhoz állott be mint hadapród, s 1841-ben hadnaggyá lett. A forradalom kiütvén, a felkelő ráczok ellen vezényelték ezredét s Hauser csakhamar főhadnaggyá lépett elő. Az augusztus 19-én Szent-Tamás ellen intézett támadásban annyira kitüntette magát, hogy a napirancsban is dicsérettel lőn kiemelve. Első volt a rohamban a sánczon. Verbászló már a honvédség soraiban küzdött, mint százados lépvén be a 14-dik honvédszázadba, melylyel nemsokára a felső-dunai hadtesthez osztatott be. A kápolnai csata után őrnaggyá léptették elő s egyszersmind a zólyomi önkéntes csapat vezénylétét bízták rá; ezt a hatvani csatában oly dicsőséggel vezényelte, hogy az előbbi önkéntes csapat, hősiessége jutalmául, melyet a hatvani csatában kitüntetett, honvédszázalójá emeltetett, s mint ilyen 51. számot kapott. Hauser az erre következtetett isaszegi, váci, nagy-sarlói és komáromi csaták után, a harmadosztályu hadi-érdemrenddel földíszítve, a táborokhoz tétetett át; a győri csata után pedig a VII. hadtestnél a táborokari vezérletet kapta. A szolczi csata megnyerése, az oroszok ellen, szintén neki volt főképp köszönhető. Hauser alezredessé nevezetett ki; de a forradalom már végnapjait járta s annyi reménnyel együtt Hauser katonai pályája is megszakadt.

A fegyverletétel után, Aradon volt várfogoly. Itélete halálra szőlött, a „kegyelem“ 16 évi várfogságra, vasban. Fogságából részint Munkácson, részint Josephstadtban, összesen 7 évet töltött ki, mikor az amnestia előtte is megnyitotta a börtön ajtaját. De a tevékenység sorompóit nem, mert egészen csak a katonai pályára készülvén, új életmódról kellett még gondoskodnia. A mérnöki pályát választotta s Berlinbe ment e célból tanulmányait végezni és az építészeti akadémiába 38 éves létére mint tanuló iratva be magát. Visszatérve, 1858-ban a tiszaszabályozásnál nyert mérnöki alkalmazást s a felső-szabolcsi és bodrogközi tiszaszabályozó társulatnál 8 évig működött.

1866-ban a porosz-osztrák háboru befejezte után Pestre jött, elhatározva, hogy az alkotmány helyreállítását — mire akkor már bizton lehetett számítani, — és azzal együtt a honvédelem új rendezését bevérdja. Várakozásában nem is csalódott s 1869. ápril havában honvédőrnaggyá nevezetett ki s a honvédelmi miniszterium katonai szakosztályában nyert alkalmazást.

Ime rövid vázlata azon három férfiu eddigi pályájának, kiket lapunk mai számának homlokán egy csoportban látnak olvasóink. Ily mult, minő az övék, még szebb jövő várására jogosít fel. A tevékenységi kör nem fog nekik hiányzni!

Hazámrol.

Derülj fel képzetembe Hellász,
Hősök s művészek szép országa te!
Rajongok érted, látni vágylak,
S a kiket látok: nem mind hősök-e?
Megíjuluk csatáid szent tűzében,
Szabadságért küzd mindegyik fiad.
Légy üdvözölve Hellász, én imádlak,
Te vagy az én hazám, Hellász, te vagy!

Faladnál állok büszke Róma,
Caesarod arca mért olyan borús?
Ne álmadozzatok sokáig,
Fel! A szabadság sir. Fel Cassius!
A koldusok falatja megdicsőül,
De Róma nem szível királyokat.
Légy üdvözölve Róma, én imádlak,
Hazám többé nem Hellász, nem; te vagy!

Kis ország, béroses halmu tájak,
Tündérszépű Svájez, oh tünj elem,
Gessert utalom mondhatatlan,
Áldott nyil, ronts át förtelmes szíven!
Itt leltem is szabad szárnyakra kelhet
S a boldogság esősdossa arcomat.
Légy üdvözölve szép Svájez, én imádlak,
Hazám többé nem Róma, nem; te vagy!

Megegy Washington zászlajával,
Rabszolgaságot tűrni nem tudok.
Az új világ határa szent meg,
Remegjenek a zsarnok angolok.
Előre hős nép, győzni fog vezéred,
Az igazságnak bukni nem szabad.
Légy üdvözölve szent föld, én imádlak,
Nem Svájez te vagy az én hazám, te vagy!

Mi forr Párisban? Fel, te rab nép,
Fel, fel! Beteggé lett a vén világ!
Izzó zsarútnokot a trónra,
A levegő is eszméért kiált!
Remegjen a föld, a vihar süvöltőn.
Ha Páris győz, a félvilág szabad.
Légy üdvözölve Páris, én imádlak,
Te vagy az én hazám, Páris, te vagy!

Oh távol képek, tündérrálmak,
Ne vonjatok, ne olyan mosszire;
Van itt is egy hon, és e honban
Beszél még a Rakócziak hirté;
Egy ezredév küzdelme szól a multról:
Mit tett e nép egy ezredév alatt...
Hazám, hazám, légy százszor üdvözölve,
A kiért élek, érzem, hogy te vagy!

De nem! szemem bilincset lát,
Keresem: hol a régi, tiszta fény?
Tehtlen árnyak kelnek jaira,
Hűs, metsző szél vág mindünnen felém,
Nyomasztó lég ez itten; árva leltem
Rebhenj ki börtönöknek ablakán;
Repülj, szállj s ott, hol nincs más, csak szabadság,
Ottan pihenj meg, ott az én hazám!
Endrődi Sándor.

Egy városi irnok szerelme.

(Novella beszély-alakban.)

PÁKH ALBERT-t. 61.

Első fejezet.

(Folytatás.)

Hektor nem birt tovább indulatával. Szíve csordultig tele volt, s hogy romboló árvízével el ne öntse keble buzaföldét, meg kelle nyitnia torka zsilipjét. Szemeinek holdvilága tulvilági képen furdított, s eloszlaván annak szempilla-udvarát, megereszté annak minden kitelhető fényét s egy erejétől kitelhető lépéssel a leány elé lépett, bal lábát előre, jobb lábát balra feszítve. Megragadá a villany-érintésű kaecót, szenvedélye Memnon-szobra megzendült és a kancellista elolvadt fagyaltként s észese határin átömlő lelkesedéssel két szót flótáza ki fuvola és más fuvó szer nélkül, oly két szót, mely becsületes instrukciókkal ellátva, annak idejében egy egész érzelem-vármegyét vala képviselő a kellem- és bájnok előtte álló, ötlet el-és általa megragadott országgyűlésen. E két szó pedig nem vala sem több, sem kevesebb, mint:

„Örökre tied!”

Tudta is ő, mit csinál! s mondjotok meg ti, kik még a természet rendes útján jártok, vagy kiknek száját a forró kása még nem égette meg, tehetett-e Hektor egyebet?

A hölgy megállott a bámulat miatt, rá sütté Hektorra szemeinek sötét golyóit, s mintha szólni akart volna valamit — Azután az irnok által marokra fogott kaecóját igyekvők kiszabadítani; de sehogya sem boldogulhatott, mert Hektor megragadá azt, mint vízbefülő a szalmaszálat, és érzelmeinek kurta dereku, de vastag képviselőit némi variációkkal újra előtőla, így fuvóláztán:

„Tied örökre!”

Mind ez illő csendben ment végbe a sötétes szoba sötét zugában, a többiektől alig észreveve.

E pillanatban Gábor, a már fentebb méltó nehezteléssel említett kardos irnok-társá, hátulról megragadta Hektor karját.

„Jöszte már no, induljunk,” szölitá — Gábor.

Hektor e szavakra rögtön felriadt, mintha legalább is gyujtogatásnak kapotott volna, s e perczben kisikamlának körmei közüla finom ujjak: a szép Ida eliramloit, oda hagyva az irnokot, mint Sz. Pál az oláhokat. És Hektor Gábor felé fordul, és most azon fájdalomt és keserűséget, mely arczára kiült, látni kellett volna, én leirni nem bírom.

„De hát ki vagy te, boldogtalan fiatal ember — szöla torkának legzordonabb hangján — ki mind-nütt üres koppantóként tolakodol boldogságom gyertyája eloltásához?” S kardja megzörrent hátyelében, de csak ugy véletlenül.

„Mit beszélsz, Hektikám?” — kérdezé Gábor, ki nem látszott érteni a dolgot, s árva lelkelem mondhatom, hogy szegény az egész-nél oly ártatlan volt, mint a ma született gyermek.

Hektor nem felelt, hanem egyre lövelé a jámbor Gáborra a szánakozó és megvető néma pillanatok, s talán a végtelenig lövelte volna, ha csakhamar észre nem veszi, hogy talán mégis helyén volt Gábor felszólítása, mert már majdnem egyedül maradtak a szobában, a többiek mind lecsörmpölvén az udvarra, égő fákyáikkal körülállandók az ott felállított gyászravatalt.

Gábor a Hektor számára praedestinált viasz-szövetnek ennek tenyerébe szoritá s vezérelte alatt megindítá őt is a többi elindultak után. A mint a szoba ajtajához ért, önkénytelenül — mintegy álmában — még egyszer visszafordítá ábrázatát a boldog zugra, hol észrevétlen táplálá lángjait, de testi szemei nem láthatának semmit, lelki szemei azonban igen sokat pillantának meg ottan.

„ — — — Elmerült a rónatáj,
De a messze távozonak
Szíve vérzik, szíve fáj.”

A ház lépcsőire lépve, karon fogá az általa megsértett Gábor barátját, reá dült, és szeliden kérdezé:

„Mog tudsz-e bocsátani, Gábril? — — Oh, ha tudnád, mily kimondhatatlan boldog vagyok én!”

„Mit beszélsz, Hektikám?” — kérdezé az egyáltalában semmit sem gyanító Gábor, s a mint szintén szeliden Hektor szemei közé akart pillantani, egyszerre neki ugrik kucsujának s ijeszto arckifejzéssel leragadja azt illatos fürteiről.

„Mi az ismét? Tehát csakugyan” — — kiáltá fel Hektor.

„Hisz nyomban porrá égsz, Hekti.” — S csakugyan. Kucsujának drága köcsagtolta meggyuladt, ügyetlenül tartott fákyája lángjától-e, vagy k-blének fejéig elhatott

tüzétől? nem tudom. Annyi igaz, hogy a lobogó lángokat Gábril őrangyala oltotta el, azután ismét fejére tolá a kucsmat, s Hektor, köcsagromokkal ugyan, de szerelmének egészen új épületével, helyet foglalt a koporsó körül.

A temetési menet nem sokára megindult, a szövetnekesek a gyászkocsi után ballágnak egész a zsidó-piaczig, itt bérkocsiba telepedének párosan s a többiekkel együtt kihajtatának a váci-temetőbe, a hová legal-kalmatlanabb lehet akkor kihajtatni, mikor az embert hanyattfekve utaztatják.

A temetőbe érve, leszállt-e Hektor a kocsiról vagy nem? s általában vitt-e véghez ott valami emlékezetre méltót? azt nem tudhattam meg tőle; arra azonban emlékezett, hogy oly fájdalmas érzésekkel volt ott jelen, mintha őt magát temették volna. Síratta a multat, mert elmult; örült a jövőnek, mert nagy reményeket táplált iránta lelkében; sajnált volna valakit, és nem tudta, kit sajnáljon; távozott volna, de valaki visszatartoztatta; életért rimázkodott és pedig még meg sem halt. Oh, higgyétek el, „szeret-tem!” szörnyű dolog, mikor az ember nyugalmat temetik.

Mikor haza érkezett szállására Hektor, este volt. A ház kapujában, melyben lakott, egy pár, a házhöz tartozó esinos szobaleány ácsorgott. Látván ötlet temetési pompájában feléjük közelgetni, az egyik azonnal kitelhető szobaleányi szerénységgel (a mivel nem sokat mondunk épen) eleibe ment, s kissé bizalmas hangon e megszólítást intézé hozzá:

„Urfi!” — de a kancellista nem hallott semmit, talán azért, mert ő már jó ideje tulajárt az urfikoron.

„Tens urfi!” — ismétlé a szobaleány, de az irdeák esse még mindig másutt járt.

„Kit temettek, tens urfi?” — sikoltá végre, türelmet vesztve, és Hektor lobogó gyászszalagját megrántva a szobaleány, mire ő épen a kapu aljában rögtön megállott, mintha faképpé változott volna hamarjában.

Rá nézett a szobaleányra, egy bágyadt mosoly vonult el ajkain, mely mintha ezt akarta volna kifejezni: „Oh, boldogtalan Kati! mi vagy te az én Idámhoz képest!” — Azonban mindjárt tudta, mi kell Katinak; tudta, hogy a rajta paradézó cziczomára fáj a foga, s válasz helyett, mit a leány ugy sem igen várt, leszedett magáról minden piperét, s mindazt, a mi csak lekoppasztható volt rajta, a leány kezébe hagyá. Miért is ne tette volna ezt? Nehány órával előbb önmagát vetette oda, még pedig örökre, egy ismeretlen hölgynek, s most ne adott volna oda egy pár mulandó foszlányt, egy talán nem egészen ismeretlen „fehér népek”, habár szintén örökre? S ez nagyjobbreszint az ő saját okoskodása volt, mely ellen, ha épen akarnám boldogságát megzavarni, volnának néhány észrevételeim.

Szobájába ért. Első, mit tett, gyertyagyújtás vala. Azután pipát vett elő, ledült pamlagára s álmat, ábrándjait, gondolatait szabad szárnyokra ereszté. És oh, micsoda pamlaga vala ez a szegény butoru irnokszoba! Azon korban készült ez, mikor még „kanapé“-ra ült a világ pamlag helyett; s ezen kanapé kopott fekete börrrel bevont ülésköz vala, rendkívül keskeny és rövid, de annál magasabb, ugy hogy a ki rá ült, annak lába csak ugy lögött le a semmibe, mint vitéz Hary Jánosé, mikor leült vala a világ szélére, felső része pedig minduntalan lecsúszott az embernek a magasra kitémött kemény ülésről; hintázó ruganyosságának természetesen hire sem lévén. De Hektor e kanapén élte életének legszebb gráit — mint szokta mondani — s a rajta való elnyulás és gondolataiba merülés neki szenvedélye volt.

Ez adott kinjainak vigasztalást, csüggedésének erőt, elfáradt lelkének nyugalmat s perzselni és perzselődni akaró szívének tápot. S rendesen igen boldog órákat szokott így töltöni. „A boldogság nem a külvilág rengeteg erdejében terem, szokta ő ellágyult pillanataiban mondani, ott hijába keresed; a boldogság magva belvilágunk kertjében van elásva, mit ápolnunk kell ugyan és sokszor arcunk verejtékével, sokszor szemünk harmatával öntözgetnünk, de egykor bizonyosan élvezendjük gyümölcseit.” Igaza lehetett Hektornak, s ő nem is volt egészen üres fő; azonban ezen pamlag eljárása nem volt egyéb tőlen nyugalomnál, körülbelül épen olyan, mint — engedelemmel legyen mondva — édes hazánk volt. Századokig élt ez is ily pamlag álmokban, és sokszor boldognak is érezte magát, bármint háborgott is néha belvilága, és most ki kezd nézni a külvilág rengeteg erdejébe, és ezer meg ezer fanyar vaczkort kell megrágnia s elvált fokkal nézni végig a többi teendők hosszú során.

Hektor álmodozott. A szobája falán függő fa-óra épen éjfélt zörögthetett volna (ha t. i. szobája falán általában óra függött volna), midőn észrevevé, hogy még mindig kard és attila övezte kebelre s rojtos topánokkal, miket boldogsága érzetében egészen elfelejtett magáról lehámozni, sütkézik szerelme lángjánál, melynek fénye kitört szeméin égett, mint két milly-gyertyaszál, a nélkül, hogy koppantani kellett volna, ellentétben az asztalán álló fagygyertyájával, melynek illetetlen maradt kanócza hosszúra nyúlt, s a hegyén alakult rózsák vérszin-vörösen sötétlének, emelvén ez által is a percz ünnepejét. A boldog irnok ajkain csupa sohaj lebegett, miket — gözmozdonyoképen — mindig egy *Ida* nevezetű vezérsohaj vezetett gyertyavilágra. Egy szóval: *ő szeretett!* Volt-e rá oka vagy nem? ő nem kérdezé; de ki is kérdezte ezt valaha hasonló helyzetben? Átalában ő nem gondolkozott arról, a mi már történt vele e dologban, hanem csak arról, a mi még ezután fog történni, és pedig — mint szentil hívé — *minden bizonyára* fog történni — „vagy jöni fog, ha jönni kell, a nagyszerű halál...” — És van-e kérem alásan, keletkező szerelmek egyebe, mint jövője?

Szívéhez szoritá képezetében az egész világot, azaz: csupán *öt*, mert hiszen ő volt egész világa, és melle szinte behorpadt, a mint *öt* göröcsöns keblébe szoritá. Az alvás angyala azonban közbeveté magát az álom képei közé, mik egymás után mind elkotródnának, s mielőtt Hektor szemei klaplóját végképen becsukta volna, még egy pár szelid hangot ásított ki nyughelyére, s e hangok nem valának mások, mint:

„Idám! örökre tied!”

A gyertya béle, nem töröve semmivel, halkan tovább égett, a Hektorhoz kötött kard csörögve lezuhant a szobapallóra, azután minden csendes lön az egész háznál, csak az irnok hortyogott szeliden, kedélyesen, kimondhatlanul. (Folyt. követk.)

Utazás az alföldön.

Közelebbről az alföldön utaztam. És pedig hozzá teszem, a fekete földes alföldön, Tiszán túl, mert a Tisza és Duna közü sárga homokos föld egészen más. A homokon az eső még jobbá teszi az utakat, legalább bizonyos határig, a míg annyi nem esik, hogy már a „puszták homokja” — melynek, akármint mondjon Petőfi, nincs szükségé tőle, vagy bármely más halandótól is tanulni inni — sem bírja magába venni a sokat a jóból. Hanem tul a Tiszán! ott egy csöpp esőből egy marok sár lesz. S milyen sár! A ragasos fekete földben agyig vág be a kerék, s a mily mélyen bevág, oly

magasan torlasztja föl oldalt a földet, mint az eke a kivett borozdát. Egész erődítési sáncnak látszik a kerékvágás. A kerék pedig megakad a fekete, szuroknemű tapadó gyurmában, hogy minden puskalövésnyire tisztogatni kell küllőit.

Gyönyörű utazás, utazás az alföldön. Hány-szor elszavaltam, mormogtam és dudoltam magamban Petőfi versét... mert én is oly szeretője vagyok az alföldnek, mint ő volt, de én is úgy jól laktam a nagy szeretettel, mint ő, mikor ezt írta:

Utazás az alföldön.

Pompás kis utazás, valóban!
Alig van egy arasznyira
Fölöttem a fűhő, oly terhes,
Szakad nyakamra zápora.
Bundám dohányszagokra adtam,
Hogy az maradjon szárazon.
Csuron viz vagyok. Még megérem,
Hogy végre hallá változom

Minő az út!... de vajjon út ez?
Vagy fekete kovász talán?
Mely ha kisül, leszen belőle
Kenyér az örök asztalán.
Ne döngönyözzé kend csikóit,
Ne döngönyözzé kend, kocsis,
Fölérünk Pestre, ott leszünk tán
Már az ötletnapon is. —

Utazás az alföldön. — (Greguss János eredeti rajza.)

Hejh, alföld, alföld, nem reméltem,
Hogy így fizesz szerelmemért!
Vagy tán a zápor és az a sár
Épen szerelmemért a bér?
Csakugyan az lesz... a záporban
Bucskönyűid ömlenek,
S karod a sár, a mely helytettem
A keréket öleli meg.

Szép tölde, kedves alföldem, szép,
Hogy engem ennyire szeretesz
Hogy távozásom így megindít,
Hogy ilyen bánatot szerez;
Örülök rajta, hogy irántam
Ily érzékeny szíved vagyok.
De, szó a mi széd, jobb szeretném,
Ha nem szeretnél ily nagyon.

Mező-Túrón írta. No hisz, én is épen azon a vidéken jártam!

Ugy sejttem, ez a tisztos „jármű“ is azon a vidéken csikorog valahol, valami jó töltesen, mely ez uttal inkább zombékos süppedéknek látszik, mintsem töltesnek.

Három lovat fogtak be, ernyőt is tettek a szekérre; a három ló a nagy sár ellen, az ernyő az ég jó akaratát ellen, mely az idén csakugyan sokat adott a jóból. De hiába, a három ló majd kidült utközben, az ernyő pedig megázva a mennülőnek majd a nyakába esett már.

Szegény lovak! Ugyan csak hűz mind a

három; a lógós is, mintha meg akarná érdemlenni azt a tisztességet, hogy a stájer-kocsiba méltatták, igásló léte, úgy hűz, szinte tultesz a más-kettőn. Pedig közből a szürke is kitesz magáért. Mind a három térdig gázol az iszapos vízben, mely előntötte a töltést s lehetetlenné teszi a haladást.

A kocsi-e, vagy a három lovat; két ökröt ténő vontatja, süppedezve maguk is a zombékos talajban; hajcsárjok szölingatja a csást is, a hajszást is, mely majd megszakad a nagy huzásban, szinte panasolja, hogy mindjárt nem bírja tovább.

A három ló kocsisa viseli magát a leggyedvűbben. Ugy ül ott a bakon, mintha az egész dolog nem is tartoznék rá. Gondolja az ökrök dolga, nem az ő lovaé. Különbén kényelmesebb helye is van, mint az öreg ténsurnak a hátulsó ülésben, a ki úgy fogódzik a kocsis oldalban, s oly erősen tartózkodik, mint egy kezét-lábát megvetett Atlás, csakhogy az égboltozat helyett a lesuhadt kocsis-ernyőt tartja a nyakszirtjén.

Nem azért tartózkodik pedig, mintha a kocsis nagyon rohanna s félnie kellene, hogy felemás fogatja elragadja tán. Dehogy. Hanem a fakészker különböző vágásban járó kerekei majd jobbra, majd balra zökkennek bele egy-egy mély kátyuba.

Pompás utazás! valóban.

De az égálja derül nyugaton. A felhők meg-

és rendszertől francia polgárok és földbirtokosok, de még a külföld is komolyan hitt a „vörös rém“ szörnyűségében s amazok inkább akarták egyéni és polgári jogaik egy részét a császárságnak, mint mindenüket a társadalmi felfordulásnak áldozni.

Ez is egyik mesterségesen alkotott alapindoka volt a császárság oly hosszú fennállásának Franciaországban.

A világ szentül hitte, hogy mihelyt az a képmény gyepő a császárság kezében kissé megtágul, rögtön elszabadulnak a letartott szenvedélyek s vakon, dühödten ragadják a legnagyobb zavarok örvényébe a francia társadalmat s vele a világot, Franciaország lévén egész a jelen háborúig a világ feje.

Annál meglepőbb lehetett tehát Európára, hogy midőn a császárságot Sedannál lesújtotta a végzet megérdemlett villáma, s midőn már nem a társadalom, de saját maga megmentésére is elveszté utolsó erejét is: a világ nem fordult fel Párisban, nem zavarodott össze a társadalom, s a világ hiába volt rá elkészülve, hogy most már elkezdí véres munkáját a guillotine, az urakat, gazdagokat leölik, elkergetik s ur lesz a koldus és koldus az ur. Mindebből nem lett semmi, megtörték még azokat is békén, a kik husz év óta hóhérajai voltak a hazának. A nemzet szabadelvé férfiai vették kezükbe a gyeplőt s szerencsésen tudták párosítani

szakadoztak s felhúzták a földre lógó lábaikat. Nem lesz talán több eső. Jaj, de milyen messze van még attól az út felszáradása, s mily messze a felszáradástól még, a mig becsületesen járhatóvá lesz.

A jó isten mentse meg még az ellenségemet is, hogy ily utban és időben a Tiszántulról hozzon feleséget magának, mint az a szeretett atyámfia, a kinek a mult héten a násznagya voltam!

—á—

A „vörösek“ Párisban.

III. Napoleon kormányának egyik mesterfogása abban állt, hogy mindig a szocializmus és kommunizmus kísértetével, a proletár, vagyontalan néptömegek uralomra kerülésével s az ennek nyomában támadó vagyonfosztással, anarchiával, terrorizmussal ijesztgette a nemzetet, mely rémeket — az u. n. „vörös kísértetet“ — nem tarthat vissza egyéb, mint a vaskézű császárság. Az „empire“ tehát a társadalmi rend örökéni figurálván a nemzet előtt, ennek még azon tagjai is, kik utálattal fordultak el a császárságtól, ha volt mit féltetniük, megtörték azt, mint szükséges gonoszt.

A misztifikációt a császári kormány két évtized óta oly művészettel bírta üzni, hogy nemcsak a francia „bourgeoisie“, hanem a vagyonosabb

a hatalom szükséges tekintélyét az egyén jogaival, az élet-, vagyon- és szabadság-biztonsággal, mely utóbbiaknak első bajnokai voltak mindenkor.

„Meg vannak döbbenve a csapások alatt, még nem ocsudtak fel a szédítő ütés alól; de várjunk csak kissé! A fiskálisok miniszteriuma nem fogja visszatartani az ébredező szörnyet,“ mondák a németek, kiknek felette jó viz lett volna malmukra egy oly hatalmas szövetség az ellenséges táborban, mint az anarchia.

Vártak egykissé, vártak jó ideig: de a szövetség nem jelentkezett. Pedig bizonyára nem mulasztottak el a maguk részéről semmit, hogy megjelenjék.

Ujra kiderült, hogy az ördög nem olyan „vörös“, a minőnek festik.

Támadtak ugyan apró mozgalmak Lyonban, Toulouseban, Marseilleben, de azoknak az elfojtására elég volt a fegyvertelen nemzet és plebszintum. A Cluseret-féle kalandorok szegényszemmel sompolyogtak hátra.

Akkor mondá Bismarck, hogy „van neki hatalmas szövetségese Páris falain belül.“ S csakugyan megérkezett a pillanat, a mikor az a szövetség kimutassa a fogaféjét.

Páris már ekkor körül volt vasalva a német hadak vagyűrűjével; közlekedni nem lehetett más-kép, csak a levegőn keresztül; odabenn több mint

két millió ember. Két millió ember csak nem lehet valamennyi megelégedett! S akkor üt be, mint egy óriási bomba, a rémhír, hogy Metz 150,000 emberrel föltétlenül feladta magát.

No erre a korbácsolásra csak felpattan egyszer a „vörös rém!“

Megérkezett október 31-ike.

A kormány tagjai ott tanácskoztak a Hôtel de Ville egy termében, a hol a köztársaságot kiáltották s a honvédelmi kormányt megalkották.

Erre felé hullámzott a tömeg. Félőrlt rajongók, kiknek senki sem elég szabadelvé, s kik még a végveszély pillanatában is elég önzők a nemzet erejét kétféle szakítani, munkakerülő csőcselék,

Ekkor megjelent Trochu, a kormány elnöke is a lépcsőzeten. Intett, hogy szólni akar. De a zaj egyre nőtt. A tábornok sápadtan, láthatólag megindulva bevárta, míg meghallgatják. Csak töredékeket lehetett hallani beszédéből. „A commune!“ — kiáltás orkáná nőtt.

„Ön nem más, mint royalista! Le a royalistákkal!“ ordítá a tömeg s a tábornok nem bírván magát a tóduló ár ellen tartani, felment a tanácskozó terembe. Itt várták Jules Favre, Arago, Rochefort és Jules Ferry. Mikor belépett, egy ablaktábla csörömpölve hullta földre, s egy kívülről belépt golyó fűtyölve furódott az átelleni falba.

A csarnokokból, udvarokból, termekből, fo-

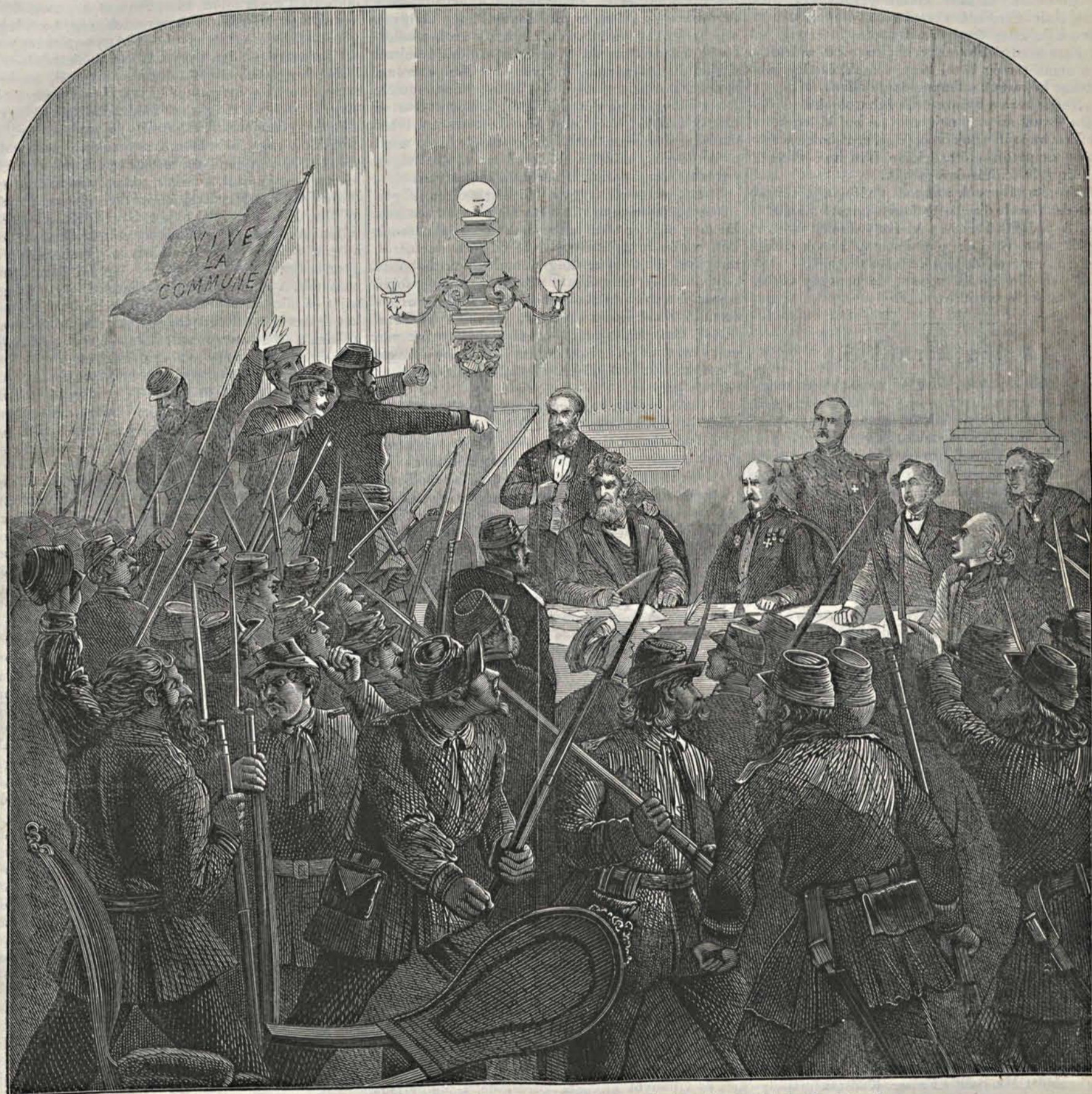
hogyan ti, a kik idejöttök, az összes lakosság akaratát fejezték-e ki?“

„Igen, igen!“ — ordítá a bőszt tömeg, — „mindenki a communit akarja.“

Kivülről újra néhány lövés halatszik. Néhány nemzetőr és mobil-gardista a „Commune“ és „Dorian“ szokat írják papirdarabokra s azokat kiszorítják az ablakon.

Rochefort nagy nehezen feláll az író-asztalra. „Nem kell választás! A commune kell! Nem kell fegyverszín!“ e kiáltások fogadják.

A zavar nőttön nő. A kapuk bezáratnak. Az óra három negyedet üt háromra; egyszerre egy nemzetőr légbé süti revolverét. E lövést három

A vörös köztársaságiak betörnek az ideiglenes kormány tanácstermébe a párisi városházán

kinégyveszteti valója nincs, elbolondított, fanatizált emberek, kik vakon rohannak a jelszó után, zavarosban halászni szerető önzők, s egyes hiúk, kik úgy találgják, hogy még nem elég népszerűek, zszibongó utzagyerékek össze-vissza sűrű csoportokban gomolyogtak a városház felé: „Vive la commune! Eljön a község!“ „Le a kormányynal!“ rivalgások közt.

A városház épülete előtt állt egy torlasz. A tömeg azt igyekezett elfoglalni. E pillanatban érkezett meg Rochefort, egykor kedvenc enép előtt, most áruló, mert a kormány tagja s a torlaszbi-zottság elnöke. Rochefort szólni akart, de szavát tulkiáltották a népszónokok: „A commune! A commune!“

lyosókból roppant zaj hallatszott. A tömeg betódult az épületbe.

Oda kiűn megtámadták d'Auvergne tábornokot, letépték róla a becsületrend keresztjét, vállrojját s bizonyára megölik, ha katonái ki nem ragadják a dühös csoport körmeiből. A léposók minden rudján, minden megfogható részén embe-rek függtek, egymásba kapaszkodva, mint a szőlő-fürtök, melyeknek minden egyes szemét egy-egy ember képezi; bomásztak az ablakokon a tanácskozási terembe „La a kormányynal!“ kiáltások közt.

Jules Favre szólni kezd, de csak nehezen értik meg a roppant zajban: „Ha nem bírjuk többé bizalmatokat, lemondunk. De előbb tudni akarjuk,

vagy négy más lövés követi. Egy pillanat alatt a rémület oly nagy lesz, hogy tíz vagy tizenkét ezer ember, nemzetőrök, nők, gyermekek iszonyu káromlások között minden irányban szétfutnak.

A menekülők arról vádolják a kormányt, hogy a fegyvertelen nemzetőrségre és népre lövetett. Két vagy három ujjal lövés még inkább sietteti — a mi pedig lehetetlennek látszott — az általános futást.

Minden oldalról e szavakat lehet hallani: „El vagyunk árulva! a népre löttek! fegyveresen kell visszatérnünk.“

Három és fél órakor a városháza előtti térnek több mint fele üres volt. De félórával később

Adrián volt, a hol többen egész télen át tartózkodtak s intézték a szükséges előkészületeket jövő tavaszra, midőn a vasút építéséhez fogtak.

Mi hajóra szálltunk, s azt hittük, hogy minden rendben van, midőn a partról valami intést vettünk észre, s egy ember csónakon a legnagyobb sietséggel evez a már csaknem indulandó hajó felé. Az illető kiszáll s felismerjük benne egyik emberünket, kire a szállítvány elintézése bízva volt. Látva mondja el, hogy a fuvarosok zaptiekkel (drabantokkal) vették körül a kocsi és nem engedik el addig Rodosztóból, míg meg nem fizeti a 300 piaszt (30 forintot), mivel a mérnökök adósk maradtak. E hallatlan követelésre, mert a differencia a két fél közt alig volt 100 piaszt, roppant izgatottan szült mindnyájunkban s nem tudtuk mi tevők legyünk. A hajókapitány sürgette emberünket, hogy lépjen le a hajóról, mert indulni kell. Tafel magán kívül volt dühében, maga akarta az ügyet elintézni, de egyedül nem mehetett, mert a nyelvet sem bírta, így hát nem tehetett egyebet, mint különben is híres törökfaló léte, borzasztólag szitkozódott, s kifizette a 300 piaszt, megesküve, hogy ezen tett miatt a rozdoszói kormányzó el fogja vesztetni állását, mivel a rabló fuvarosoknak zaptieket adott. Dühé annyira fokozódott, hogy egy basát, a ki velünk együtt volt az alsó kabinban és igen illedelmesen társalgott velünk, németül bántalmazni kezdett, s ha mi le nem csillapítjuk, kikergette volna a kabinból, csak azért, mert a mint mondá: „ez is abból a kutya-fajból való.”

Ez a kellemetlenség esett meg — nem rajtunk, hanem egyik német utitársunkon, a ki nek számos ilyen, és még kudarczabb esete volt a törökökkel, mert már mint ellenségük lépett utra, és folyvást maga ellen igaztatta őket.

Mi mindig a legjobb barátságban élünk a törökökkel, s végső elválásunkkor mindnyájan azt a kívánságot fejezték ki, vajha jövő évre viszont találkoznánk.

Hajónk ezalatt a nyílt tengeren küzdött a habokkal, mi a fedélzetről tekintettünk vissza a hegyoldalban szépen fekvő Rodosztóra, s Kovács kapitánnyal mint magyarok sajnálatunkat fejeztük ki az iránt, hogy huzamos ideig nem tartózkodhattunk Rodosztóban, mely reánk nézve elfelejtetlen emléki. Csakhamar le kellett szállanunk a fedélzetről, mert a hajó nagyon kezdett hánykódni, s többen már jelét is adták a tengeri betegségeknek.

En is csakhamar úgy támolyogtam mint a részeg ember és siettem a kabinba lefeküdni, hogy ezáltal elkerüljem a nagyobb bajt. A keményebb természetűek nevétték a gyöngéket, de ezek is egymásután csak úgy elszédültek, mint a légy a maszlagos papíron. Mire egyikssé kijátszottunk, már kivehettük Konstantinápolyt, a nagyszerű látványt a Márvány-tengeről. Hajónk gyorsabban szeldelte a habokat, mert féltünk, hogy ha naplemente után érünk a kikötőbe, nem lesz szabad partra szállanunk, s a hajón kell az éjzt töltönnünk. De mindezen szerencsésen túl estünk, hajónk a hid előtt kikötött, a hamalok (hordárok) megrohanták a hajót, s mi csaknem a legelső közt voltunk kinn, felkapaszkodunk a Gellért-hegynyi magas Pénra és Tóthfalusi hazánkba „Pest városához” czimzett szállodájában telepedtünk le. A kiallott nékülözések után itt valódi paradicsomban éreztük magunkat.

Erődi Béla.

Porosz őrszem.

A rendszeres emberelés valódi tudomány. Könyvtárakra menő irodalma van. Vannak külön iskolái, külön technológiája, külön topografiája, életrende, jele. A hadászati külön lényt alkot az emberből is, neki nem kell polgár, neki nem kell egység, neki katonának kell.

Mint katonák aztán nem képez önzelt. Eszköz a győzelemre, egyéb semmi. De még nem is egész eszköz, hanem a legtöbb esetben csak része az egésznek, fősze, csavarja, kerékfoga annak az embergyilkos gépnek, melynek neve hadsereg.

A jelenkorban, a hol már alig harcolnak százezer emberrel kevesebbet számláló tömegekkel, a katonák ritkán jut érvényre, mint egyén. Személyes vitézség, bátorság, óvatosság, — az nem jó számba, csak a numerus. Legyőzött ma annyit, mint agyonnyomtatni.

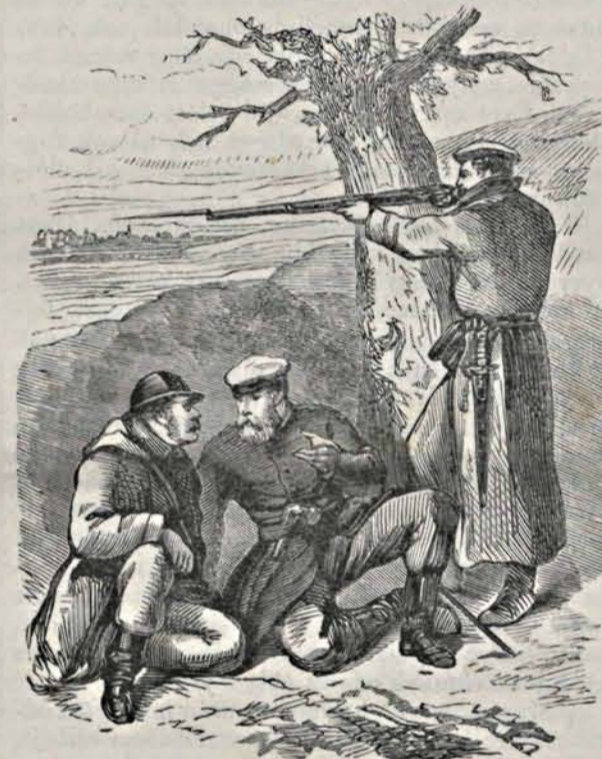
De van a csatározásnak egy neme, a hol a katonák személyes tulajdonai játszó a főszerepet,

s ez az előőrsi szolgálat. Itt már nem tömegek állnak tömegekkel szemben, hanem egyesek, s várostrom, vagy erődített tábor zárolásának esetén kívül nem is az a céljuk, hogy az ellenségnek golyóval és szuronyal ártsanak, hanem hogy annak közeledtét jókor észrevegyék és társaiknak jelezzék.

Itt aztán kitünhetik a katonák ügyessége. Rendszerint földadata mindent észrevenni, a mi körötte történik, de észre nem vétetni. A poroszok nagy tökélyre vitték a csatározás e nemét. Bámulatos tapintattal és helyismerettel tudnak felhasználni minden vízmosást, szakadékot, árkot, halmot, vagy bokrot, s mikor nincs, maguk csinálnak olyat mesterségesen s a mögé vonulnak és onnan figyelnek az ellenséges csapatmozdulatokra és előőrsőkre. E szolgálat végtelen éberséget feltételez s ez éberség tagadhatatlanul meg volt a jelen háború alatt a poroszoknál, mert míg a francia seregek első veszteségeinek egyik oka mindig az volt, hogy meglepettek: addig a poroszoknál csak kisebb összeütközéseknél s itt is fellettek ritkán fordult elő ez eset.

Az őrszemek élete nem is oly unalmas, mint az ember első pillanatára gondolná. Gyakran fordulnak elő az előőrsőknél oly epizódok, miket aztán érdekességőknél fogva sorba kolportálnak a hírlapok.

Igy például Metz ostromzása alkalmával, mikor a francia táborban lábra kezdett kapni a nélkülözés, éhség, nyomor, százával jöttek elő a hírlapok.

Porosz előőrs Páris előtt.

francia katonák a porosz előőrsök lőtávolaiba egészen más fejevették, mint puskával, szuronyal. Kapát és zásokot hoztak magukkal, s nem törődve a porosz előőrsök golyóival, ott ásták szemük láttára a — burgonyát. Hány szegény éhező gyertyelen katonára vezetett el porosz golyó által életét egy krumplira!

Montmédy körül egész fraterizálás támadt az ellenséges előőrsök között. Egyezséget kötöttek, hogy nem lönek egymásra s úgy konverzáltak felpuskalövésnyírók.

A cselvétéseknek is tág tér nyílik az előőrsi állomásokon. Gyakran tömnek meg szalmával egy-egy uniformist, fejébe nyomják a réz sisakot s kezébe egy rudat, s míg az ellenség a pseudo-előőrsre tüzel, addig az igazi őrszem, oldal, valami bokorból nézve szemlél az ellenséges csapatokat.

Éjjel lámpákat gyujtanak s felakasztják valahova, s míg az ellenség a lámpák irányában ergeti golyóit, addig az őrszemek lassan, óvatosan egész közel csuszognak hozzá s oda lönek, a merről az ellenséges fegyver villan az éjben.

Egy veleg.

© (A „Marseillaise” szerzőjének sírja.) Páris közelében van egy szép kis mezőváros; neve Choisy. E városka szüntelenül népesülő temetőjében most ellenséges előőrsök állanak. A sírfeliratok között mindjárt első széttekintésre a következő egyszerű, de annál maradandóbb emléki

sírrat ölik a temetőlátogatók szemébe: „Itt nyugszik Claudius József Rouget de l'Isle, szül. Lons le Saulnier-ben 1760-ban meghalt Choisy-le-Roi-ban 1836-ban. Mikor a francia forradalom 1792-ben a királynőt le akarta győzni, ő diadalra vezető eszközül a „Marseillaise”-vel ajándékozta meg.” — E fölirat alatt egy lefelé fordított faklya látszik, melyet két cseriára fűd be. A sírhalom csak egyszerűsége által tűnik fel a többi között s a sírkövet csak 1862-ben állították föl. És most ugyanazon ellenség előőrsői állnak őrt e sír mellett a francziák ellen, melynek semmivételére egykor épen a „Marseillaise”-vel felkeltették legjobban Franciaország vitéz bajnokait.

(Bazine atyja.) Bazaine tábornokról újabb az irják, hogy Oroszországban született, I. Napoleon és I. Sándor orosz csár között ugyanis 1807-ben meglehetősen bensős barátság létezett. Egyszer az utóbbi arra kérte Napoleont, küldjön neki néhány jó mérnök-tisztet, hogy a szent-pétervári mérnök-iskolának lendületet adjanak. Napoleon meggondolva, hogy ezek a francia szellemnek uttörői válhatnak Oroszországban, kiválasztá az École polytechnique négy legkitünőbb tanítványát: Bazaint, Lemethet, Clapperont és Deotremet. Ezek lettek a pétervári mér. öiskola matadorjai, s kedvükért francia lett az előadási nyelv nemcsak itt, de az ut- és vízközlekedés intézetében is, annyira, hogy az orosz arisztokraták emelkedő aprónként elefelejték anyanyelvüket is. Bazaine szép előmenetelt tett s rövid időn tábornok lett. Ez volt atyja a híres metzi kapitánynak, a ki szent-pétervári születés, tehát orosz. Az öreg Bazaine emléke még most is él a szent-péterváriak előtt, kik nagyra becsülték. Fianak származása felett azonban kétes homály borogott; soha se tudták, mi viszony áll fenn közöttük. Az excellenciás urak fia kiváltságos nevelésben részesülnek Oroszországban s hamar felemelkednek. Ha tehát az ifjú Bazaine származása oly egészen tisztá és törvényes lett volna, atyja a legjobb állomásokba szerezhetné volna be. A helyett azonban Franciaországba küldte, hol csaknem közlegénységben kellett kezdenie katonai pályáját.

(Trónvesztett fejedelmek.) Ez idő szerint következő elüztö fejedelmek és fejedelmi családok élnek Európában: 1. Ottó, görög király özvegye (trónt vesztett 1862. okt. 24-én) — 2. Gr. Chambord és neje (1830. aug. 2.) — 3. A párisi gróf, 34 családdal (1848. febr. 24.) — 4. Izabella spanyol királynő, 33 családdal (1868.) — 5. II. Ferencz, Nápoly királya, 31 családdal (1861. febr. 13.) — 6. — Róbert, parmai herceg, 6 családdal (1859.) — 7. Károly, braunschweigi herceg (1830. szept. 7.) — 8. III. Napoleon, francia császár, 9 családdal (1870. szept. 2.) — 9. György, Hannovera királya, 4 családdal (1866.) — 10. A hesseni választófejedelem, 12 családdal (1866.) — 11. Wasa Gusztáv, svéd herceg (1809.) — 12. Sarolta mexikói császárné (1867.) — 13. Adolf, Nassau herceg, 5 családdal (1866.) — 14. Ferdinand, toskanai nagyherceg, 12 családdal (1860.) — 16. Karagyevics szeb fejedelem, 5 családdal. — 16. Samil cserkesz fejedelem, 7 családdal. — 18. IX. Pius, római pápa (1870.).

(A népszámlálás ered. énye.) Az osztrák tartományokban az összes népesség 1869. decz. 31-én 20.420.041 volt; ebből esik első Ausztriára 1.990.708, felső Ausztriára 736.519, Salzburgra 153.159, Stririára 1.187.748, Karinthiára 337.694, Krajnára 466.334, tengerpartra 601.981, Tirolra 885.406, Csehországra 5.140.156, Morvaországra 2.030.703, Sziléziára 513.352, Galiciára 5.444.016, Bukovinára 518.404, Dalmáciára 468.781 lélek. — Magyarország lakóinak száma 14.326.364, s a katonai végvidékek lakói 1.197.187 leket számlálnak, ugy hogy az összes lakosság Ausztriában s Magyarországon 35.943.992 lélek.

(Amerikából.) Chicagóban egy könyvületes szívű nő klub elhatározta, hogy a tisztességes családból származó solid fiatal embereket, a kiket holtérzéken találnak az utcán, fűszedik, magukhoz viszik, sódaléval, málnalével itatják, jéggel borogatják, s így talpra állítva hazaküldik. Első éjjel hét darabot találtak e tisztességes ifjakból az utcán heverve, a kiken aztán a samaritánusi erényt gyakorolták. A másik éjjel Chicago egész fiatalága ott hevert részegen az utcán, s a szép terv a baj tömeges elharapódzása miatt dugába dőlt.

Melléklet a Vasárnapi Újság 48-ik számához 1870. nov. 27.

TÁRHÁZ.

Irodalom és művészet.

(Toldy Ferencz) hármias indítványa, melyet a m. akad. egyik közlelbi összes ülésében terjesztett elő, az akadémia kiadásában külön is megjelent e czim alatt „Indokolt indítvány.” Mint olvasónk tudják, az indítvány egyik ága, mely az eddig csak szakosztályi ülések függelékül tartatni szokott összes ülések helyett minden hónapban egy önálló összes ülést tartást czélozza, mindjárt elfogadott s életbeléptetése 1871. januárral megkezdendő levén, a jövő évi ülés-sor már erre való tekintettel fog elkészíteni s megállapítani. Az indítvány, más két ága, ugy mint tudomány ismeretterjesztő kézi-könyveknek megbízás utján készítése (belefoglalta a hölgydíjakból eddig pályázat utján, de aránylag igen kevés sikerrel készült kézi-könyvek ügyét is) és egy tudományos szemelvény folyóirat kiadása, külön bizottságnak adott ki tárgyalás végett, melybe a három osztály mindenike 3—3 tagot választ. ölnöki pedig az akadémia elnöke B. Eötvös kéretett fel. Ez előkészületi intézkedés is mutatja, hogy az akadémia nem közönséges fontosságot tulajdonít az indítványnak. S méltán. Toldy indítványai az akadémia munkálkodásában új korokat vannak hivatva jelölni. Az akadémia eddigi munkásságának főirányai az anyaggyűjtés volt, nyelv- és történeti irányban kivált. Nem ismerjük félre ennek roppant fontosságát sem; de az hiszszük a tudomány kivételére s terjesztésére által letehető az akadémia legjobban a maga nemzeti s közművelődési feladatát. Nagy reménnyel nézünk azért elébe a bizottsági tárgyalásoknak és az akadémiai határozatoknak, mert nem kételkedünk, hogy az eretmény Toldy indítványainak elfogadása leend.

(A „Hodmezővásárhelyi Szemle”) egy fél-évi folyamával befejezte rövid pályafutását. Utolsó számlitánya a czimnapon, tartalomjegyzéken, rövid számadáson kívül csak egy az előbbiekhez hasonlóan jól írt rövid cikket tartalmaz, „Pest és a Vidék” czim alatt. A mily örömmel üdvözöltük e szerény vidéki folyóirat első füzetét, s a mily érdeklél kísértük a továbbiakat, ép oly ósztint sajnáljuk megszűnését. Igénytelenül lépett föl, de sokkal többet és becsesebbet adott, mint igéni látszik. Irodalmi viszonyainkról nem kedvező bizonyítványt ad a tény, hogy a vidéken egy ily komoly s emelkedett irányú folyóirat még akkor sem élhet meg, ha oly gondot fordít saját vidéke valódi (kivált szellemi) érdekeire!

(Lévay József) szép emlékbeszéde, melyet Borsodmegye tanácssterében Szemere Bertalan arczképének ünnepélyes leleplezése alkalmával tartott, diszes negyedréti kiadásban, egy iven megjelent. A kiállítás és nyomtatás izletes csinija méltó a beszéd emelkedett hangjához s belbeszéré.

(Az „Athenaeum” kiadásában) egy nagy osomó új könyv jelent meg egyszerre. Ezek: „Egyetemes földrajz, tekintettel az országok természet, politikai és társadalmi, ipari, kereskedelmi, közlekedési és közművelődési viszonyaira.” Szótárszerű tárgymutatóval ellátott földrajzi kézikönyv, újságolvasók, kereskedők, iparosok, gazdák s általában a művelt magyar közönség számára. Írta Ballagi Károly és Király Pál. Első kötet, 28 iv. — E munkában figyelemre méltó kézikönyvet bírnak, minőkben oly végtelenül szegény irodalmunk. A mű, mely a legújabb források nyomán készült, két kötetből áll, de a második megjelenése, mely Európát tartalmazza, visszatartatik addigra, míg a jelenleg folyó háború eredményeképen az országalakulás bizonyos megállapodásra jut. Ára az első kötetnek 2 f. 50 kr. — „A bölcsészeti történet.” Kézikönyvül és magántanulmányozásra kidolgozta Domanovszky Endre, a soproni ág. hitv. teológiai intézetben a bölcsészeti tanára. Első kötet: 6. kor. Ára e kötetnek 2 f. 80 kr. —

(A társadalmi gazdaságtan vázlata) pariskolák, polgári és közepetnódiak számára. Az orsz. magyar iparegyesület megbízásából írta Mudrony Soma. Iparegyesületi tankönyv, melynek az ajánlat eléggé előnyös bemutatásul szolgálhat. Ára 50 kr. — „Bauer Ernagy, Bem tábornok főhadsegédének hagyományai 1848 és 1849-ből.” Közl. Makray László képviselő és volt honvéd-alezredes. — Bem hadjáratainak élénk képét és számos okmányt a forradalmi időkben vesz e kötetben az olvasó. Ára 1 f. 20 kr. — „A bécsi márcziusi napok 1848-

ban.” A magyarországi viszonyok befolyásával kapcsolatban. Rechbauer Armin s több kútff után összeállította: Szabó Richárd. 13 iv. Ára 1 f. 20 kr. — „A lovagok és hősei,” regényes korrajzok a történetből (Nagy Károly császár és lovagjai, Cid, szent László király, keresztet hadjáratok, templáriusok, János lovagok, német lovagrend, lovagjátékok és tornák, istenítéletek és párbajok, rablólovagok, stb. leírásai), érdekes olvasmány, számos író után összeállította S. J. F., 12 színezett képpel, kemény kötésben, diszes kiállítás 414 lapon, ára 4 ft. — „Egy úri társaság.” Francia regény az újabb időben annyira olvasott Gaborieautól. Magyar fordításban először a „P. Napló” tárczában jelent meg. Külön kiadása 3 kötet, ára 4 ft. — „Válata az 1861. esztendőben összeállított m. kir. itéltőháza, mint legfelsőbb urbéri bíróság működésének, annak 1869-dik esztendőben történt feloszlata idejéig.” Egy kir. itéltőháblai volt urbéri előadó által. Ára 40 kr. — Végül három naptár, u. m.: „Az „Athenaeum” nagy képes naptára 1871-re”, szerkeszté Sárkány J. Ferencz, számos fametszvényvel, bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, terjedelmes tiszti czimtaral; ára 1 ft. — „Az „Athenaeum” kis képes naptára 1871-re” szerkeszté szintén Sárkány J. F., főleg néprajzi cikkeket tartalmaz; ára 50 kr. — „Az „Igazmondó” naptára 1871-re”, balpárti népnaptár, több balköz-pi képviselő arczképével; ára 50 kr.

(„A protestantizmus élet-halálharcza a jezsuitizmus ellen Magyarországon”) czimű kötetes munkára nyit előzetést (2 frtjával) Egervári Ödön. A munka január hó elején fog megjelenni. Az előzetési pénz szerződés, nyár-utca 26. sz. alá küldendő.

(„Színlapok”) czimtel vesél azon közlöny, mely decz. 1-jén indul meg Vajda Viktor szerkesztésében. Célja e vállalatnak, a külföldi hasonirányú közlönyök mintájára, folytonos figyelemmel kíséni a színészetet, s a színügy terén fölmerülő minden nevezetesebb eseményt, könnyed élvezetes modorban, s állandó kritikájával nyújtani a magyar színművészetnek, kiterjeszkedve a képző művészetek egyéb fajnainak nevezetesebb mozzanataira is. A mutatószám a nemzeti s a budai színház színlapjait s a heti műsorozatot, és a fővárosi utmutatót közli; közöl továbbá fővárosi híreket, színházi s művészeti újdonságokat, színbírálatokat és érdekes zenetárczát. Előzetése 1 óra 1 ft., egy évre 12 ft. Az előzetési pénzek Barátok tere 8 szám alá küldendő.

(Az Esterházy-képtár) két gyöngyve máris elvesztett ránk néve, a kormány menthetlen halogatása folytán. A Bécsben maradt képek közül ugyanis kettő: Ruisdael, „Vizesés”-e és Reni Guido „Lucretia”-ja idegen kézre került. Egy bécsi műkereskedő vette meg a napokban, a többit pedig valószínűleg megveszik mások s számunkra nem marad egyéb, mint a szegényítő tudat, hogy egy visszaszereshetlen kincsét könnyelműen kibocsátottunk kezeinkből.

(Új zeneművek.) Táborzsky és Parsch zeneműkereskedők kiadásában három mű jelent meg, melyek érdeke legzorosabb összefüggésben a nap eseményeivel, a történet által nyert szentesítést. A francziák „Marseillaise”-je, a „Girondiak dala” (Choeur des Girondins) s a németek „Wacht am Rhein”-ja, Bayer T. zongora-átíratában. — A Marseillaise a nagy francia forradalom csatadala; Rouget de l'Isle lelkesítő szózatának hite, történeti jelentősége nem ma kelőtt; felhangzott ez Franciaország minden forradalmában, e nemzet újabb életének minden nagy percében, benn a szarnok, künn az ellenség előtt. Hangjai hallatára az idegent is lelkesedés szálta meg, e dal tüzet önt erébe, mint hazájának pezsgő borai, — milyen e hatás még a francziára nézve, kinek szívéből is szivázzék a dal. — A „Girondiak dala” nyugtató, komolyabb meneti; a Marseillaise csatára hí, e dal kísér a csatában, s nem egy hős utolsó lehelletét e forrt össze a „mourir pour la patrie”-ünnepeles dallama. Még komolyabb, mondhatni ünnepeles, hymnuszzerű a németek harci dala: a „Wacht am Rhein”, mely már a 40-es években készült s lett népszerű Thiers miniszteriumának a Rajna felé vetett pillantására válaszul. Akkor gunymoslyval fogadta a világ ez éneklő német lelkesedést, ma a „Wacht am Rhein” dallama

a történet tárházába ment át; felhangzott az a wüthi, weissenburgi, metzi napokban, menetek s bivonakirozás közben. — Mindhárom történeti dal jelen kiadásában, csinosan, világosan s mi fő, nagyon könnyű modorban van zongorára téve; a kiállítás, kivált a két francia dalé a Respublika trikolor-jával s „Egyenlőség, testvériség, szabadság” jelszavával — díszére válik kiadóinak. Ára egynek-egynek 30 kr.

Közintézetek, egyletek.

(Magyar tud. akadémia.) A II-ik szakosztálynak nov. 21-én tartott ülésében Mátyas Flórián lev. tag értekezett, „Anonymus koráról”. Értekező hosszasan polemizál Toldy Ferencz ellen, mivel Toldy, valamint Szabó Károly, Béla király híres névtelen jegyzőjének korát I. Béla idejére, a XI. századba teszik. Mátyas ur XIII. századbelinek tartja. Ezután Keleti Károly olvasta fel Matlekovits Sándor: „A tőzsdés és az állam” czimű értekezését.

(A kolozsvári színház) az 6 Felsőge udvartartási javadalmaszából művészi czélokra átengetett 294,000 ftnyi összegből egy évre 15,000 ftnyi segélyt nyert.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

(A magyar gőzhajó-társaságok) régóta tervezett fuzóját bevezetett tény gyanánt tekintetelni. Nov. 22-én az első magyar, 23-án pedig a magyar Lloyd gőzhajótársaság tartott e tárgyban rendkívüli közgyűlést, mindkettő elfogadván a fuzionális tervezetet. Az egyesülés az öt magyar társulat összes vagyonának hiteles megbecsülése alapján történik. E becsülés alapján pedig a f. é. aug. 31-én megállapított mérleg képezi. Mindenik társulat vagyonának értékéből mindenekelőtt levonatnak a terhek, melyek az új társaságra szállnak, a maradék pedig a részvényesek közt osztatik szét új részvények alakjában. A társulati adósságok kifizetésére szükséges pénz és az üzleti alapító elsőbbségi kötvények kibocsátása utján szerzetetik be, melyek elhelyezésére vagy eladására a bécsi General-bank vállalkozott. Akarjuk hinni, hogy a „Generalbank” oly nagy készségben a fuzio keresztülvitelére, nem rejlik semmi utógondolat, mindazáltal a meghatalmazottaknak nem lehet elég óvatosságot ajánlani a pénzügyi kérdések rendezése és az új alapszabályok megállapítása körül. Nekünk nem olyan társulat kell, melyet pénzügyi zavarai rövid idő alatt a szabadalmazott társaság ölébe hajtsanak, mely már annyi magyar vállalatot élnyel, hanem kell egy életrevaló vörsonykepes társulat, mely a szab. társaság monopoliumát valahára megtörje.

Közlekedés.

(Péczebről), félórányi távolságra a fővárostól, írják: Pár hónap óta szigetlakók vagyunk. Kocsival az alsó részén egyáltalán nem, gyalog is csak életveszélylyel járhatunk. A faluba negyed-órai kerülővel juthatunk csak be, mert a fűtut elöntötte a viz, a hid megigazításáról pedig a falunkban lakó főszolgabíró tudni sem akar. Közsegünk, melyet érzékenyen sujtott már a nyári árvíz, rideg telnek és szomorú esztendőnek néz eléje, mert a munkát a legjobb akaratral sem lehet folytatni, miután a sártengeren négy ökor alig képes egy üres szekert elvontatni.

(Sibériai vasut.) Egy berlini lapnak írják, hogy rövid idő múlva megkezdődnek a munkálatok egy vasút építésére, mely Szibériát egész terjedelmében át fogja szelni, s nem kevesebb, mint 1200 werst hosszú lesz. A vasut Nishini Nowgorodnál fog kiindulni, s lehetővé fogja tenni e hely kereskedelmi forgalmát északi Ázsiával, Perziával és Turkestanal.

Mi ujság?

(Honvédszűlők.) A Fegyverházán állomásozó pest-solti 2-ik honvédszűlő, e napokban kapta meg zászlója szalgáját, Károlyi Edéné, Kornis Klarissa grófnétól, mint zászlonyától. A két szalg nehéz vörös bársony, két nagy aranybotval. Az egyik szalgon aranybetűkkel következő fölírás: „Lobogj dicsőn, hazáért! s szabadságért!”

ez alatt gyönyörűen kivarrva díszlik az ország zime-
re. A másikon színes aranybetűkkel: „Károlyi
Kornis Klarissa grófné, a pest-solti 2-ik honvéd-
zászlóaljnak 1870. A szalag végén a Kornis és
Károlyi családok cimere. — Sz. ut. Iványi Már-
tonné, a lipóti főispán neje az 54-ik honvéd-zászló-
aljnak ajándékozott egy pompás zászlószalagot;
jellegje: „Haladj győzelemmel”; a zászlószalag
jövő tavaszon fog megtörténni. — A veszprémi
honvédek zászlójára b. Fiáthné diszes zászlószala-
got küldött „Istennel király és hazáért” felirattal.
* (A király, a közös miniszterek, s az osztrák
delegátusok) fővárosunkba érkeztek s nov. 24-kén
a delegációk — Pesten ezuttal 2-szor — meg-
kezdették üléseseiket, az osztrák delegáció d.
e. az akadémia kis termében, a magyar d. u. a
nemz. muzeumban. Először is elnököt választot-
tak, az osztrákok Hofpén lovagot, a magyarok
Bittó Istvánt. Mindkét ülésben jelen voltak a kö-
zös miniszterek: Beust gróf, Lönyay és Khun br.
A költségvetés, vörös könyvek kiosztattak. Az
előbbiből megemlítjük, hogy a netto szükséglet
100 millió frtra rug, míg 12 millió vámvédelmet
levonva, marad fedezendő 88 millió; ebből esik Ma-
gyarországra a quota aránya szerint 26 $\frac{1}{2}$ millió.
* (Állukasztott pénzek.) A hivatalos lap
egy pénzügyminiszeri rendeletet közöl, melynek
értelmében az állukasztott, vagy bármiként meg-
csontított pénzek 1870-ki november 1-től kezdve
az államkincstári pénztárknál se fizetendő, se be-
váltásra el nem fogadhatók, hanem kizárólag a
pénzveredéknél és pénzváltó-hivataloknál fém-ér-
tők szerint váltathatók be.

* (Hontmegyében) Szuhány falu tűzkárosult-
jainak 6 Felsője 400 forint, Borsics falu sok kárt
vallott lakosainak pedig 3000 frtot adományozott
saját pénztárából.
* (Az 1000-dik zerge.) A király okt. 19-én,
a neubergi hegyen lőtte az ezredik zergét. Ritka
vadász, ki hason értékű vadból ennnyit felmutathat.
Az olasz király, ki valóságos Nimród s a vadkeese-
vadászot től legszenvedélyesebben, eddig 862-öt
ejthetett el.

* (Öngyilkosságok Pesten.) Vasárnap reggel
egy öngyilkost hoztak a Rókusba. A szerencsétlen
golyó által vetett véget életének. A boncolás-
nál úgy tűnt ki, hogy a pistoly mindkét töltését
elűtötte, a második szívére furdott át. Az öngyilkos
zsebében egy papírba göngyölt krajczár
volt a papíron e pár szó: „Isten veled világ! En
már boldog vagyok! Hátra hagytam vagyonomat
(1 krajczár) a szegényeknek hagyom. K. S.” —
Egy napzármas hétfőn reggel a városligetben egy
fára felakasztva találtatott; a szerencsétlen hullája
a Rókus-kórházba szállítottatott. — Egy tisztessé-
ges öltözött nő kedden reggeli 9 órakor a lánchíd-
ról a Dunába akart ugrani. Prokop József és
Stioba József budai lakosok által azonban feltar-
toztattott. Zsebében egy papírdarabot leltek e fel-
irattal: „Kellner Emilia 23 éves, férjes, két gyer-
mek anyja; gyermekeinek a jó indulatuk kedvére
ajánlom. A nő elmebetegnek találtatván, a Rókus-
kórházba vitetett. — Béla Ignác betűszedő a
Heckenast nyomdában, szerfőző-utcai lakásán főbe
lőtte magát; szerelmi bú vitte a kétségbeesett lé-
pésre. — Kholyer Frigyes hajókapitány ugyan-
csak kedden tükör-utcai lakásán pistolylyal
vetett véget életének; hosszas és súlyos betegsége
folytán buskomorságba esett.

* (Nyitároló irják.) hogy e hó 18-án a város
egyik jeles ügyvédét vesztette el. Kapronczay
Ferencz, ki egykor a forradalom után kivégzett
b. Jeszenák titkára volt, reggel saját szobájában
halva találtatott. A szerencsétlen golyó által ve-
tett véget életének. Kapronczay, mint mondják,
Jeszenák halála óta folytonosan buskomorságban
szendevett. A közszeretben álló férfi a megtes-
tült becsület s a sző szoros értelmében valódi
magyar ember volt.

— (Haldózások.) Idősb Belányi Ferencz,
nyug. m. k. tud. egyetemi nyomdai felügyelő,
Buda sz. k. főváros képviselője, 1848. évi nem-

zetőr-kapitány, az országos magyar kir. nyugpénz-
intézet aligazgatója, f. hó 20-án 60-dik évében
meghalt. — Csorba János, ki a Bach-uralom alatt
Nagyvárad polgármestere volt, aztán e hivatalban
— melyet jobb időkhöz érdemes buzgóssággal vi-
selt — Debreczenbe tét-tett át, f. hó 12-én Nagy-
szombatban 64 éves korában elhunyt. — N. Vára-
don pedig e hó 16-án Fónagy László ügyvéd halt
el 61-ik évében.

— Lapunk bezártakor veszzük a gyász-
hírt, hogy Balogh Péter tisztántuli helv. litv. superin-
tendens és debreczeni első lelképásztor, f. hó 23-
kán, Debreczenben meghalt. A protestáns-egyház
oszlop-emberei egyikét vesztette el benne. Béke
poraira. (Jövő számunkban részletesebb nekro-
logot adunk róla).

— A háborúból. (Léghajótudósítások Pá-
risból) nov. 19-ről jelentik, hogy a porosok e nap
kezdették meg az Issy erőd lövetését, melyet
azonban erőlyesen viszonoztak, s egy óra mulva
az ágyuk elhaggtak. A távírda-igazgatóság tu-
datja, hogy a távírtai szolgálat galambokkal ren-
desen foly. Trochu akkor akar kitörni, midőn a
loirei hadsereg ágyudörgéseit hallja. — Párisból
léghajón menekült angolok erősítik, hogy a város
3 hónapra el van látva élelemmel, a lakosság ma-
gatartása nyugodt, a csapatok hangulata kitűnő.
Ezzel ellenkezőleg Berlinből mindennap érkeznek
táviratok, melyek Páris kapitulációját az élelem-
hiány miatt és a loirei hadsereg bekerítését és
elfogatását a legközelebbi napokra hirdetik. Az
előirtés nem késhetik soká.

* (Eredeti távirat.) Az „Ellenőr” berlini
távirata szerint porosz kormánykörökben azt hi-
szik, hogy a keleti háboru csak a francia befeje-
zése után fog kitörni, a midőn Porosz- és Orosz-
ország közösen lép fel; hir van egy orosz-porosz
megállapodásról, mely szerint Ausztria német ré-
sze Poroszországnak, Galícia és Bukovina Orosz-
országnak, Erdély Oláhországnak, Horvátország
és Slavonia Szerbiának jutna. Mindenesetre ere-
deti távirat!

* (Bismarck tanácsa.) Bismarck ete a minap
egy fogságba esett francia tisztet vittek, kinél
Cambriel francia tábornoknak a toursi kormány-
hoz intézett irata volt. A porosz miniszter el-
olvasta a levelet, mely így szólt: „10,000 emberből
álló segédcapatra van szükségünk.” Bismarck
sajátkezűleg oda írta a levélre folytatólag: „meg
egy generalisra.” S ezzel utnak oressztette a fran-
cia tisztet a leveállal együtt. Bismarcknak igaza
volt, s Toursban meg is fogadták a jó tanácsot, a
mennyiben a tetehetlen Cambriel csapatait Gari-
baldinak rendelték alá.

* (A léghajókora) a porosok vadászatakat
akarnak tartani. E végből a Krupp-gyártelep
acélgolyukat készít, melyeknek átmérője nem
több másfél hüvelylnél, hossza pedig öt láb. E cső-
ve egy oszlopra vannak illesztve s minden oldalra
irányíthatók, mint a csillagszerű-távsövek. A Páris-
ból érkező léghajókora fognak belőlök löni, mert
rendkívül messze s nagy pontossággal hordanak.

— (Kényelmesebb kapitány.) Orleansban —
írja a „Standard” levelezője — egy magánháznál
elszállított bajor kapitány erősen meghagyta szol-
gálatát, hogy reggel öt semmi szin alatt fel ne
költse; eközben a francziák visszafoglalták a várost,
és a szolgáló nem mert ellenállni a parancsoknak.
Reggel a gazda e szavakkal rázza fel a tisztet:
„Uram, ön tegnap vendégem volt, ma foglyom,
adja ide kardját.” „Hogy-hogy?” kérdi az há-
mulva, „tehát nincs menekvés?” „Nincs,” vála-
szol emez, és elmondá a történeteket; erre a tiszt szol-
gádjára kiált: „Fritz, add oda kardomat, foglyok
vagyunk,” — s azzal befordult és aludt tovább.

Nemzeti színház.

Péntek, nov. 18. „Trónkereső” Szomorujáték 5 felv.
Irta Szillegeti.
Szombat, nov. 19. „Ártalmas bál.” Opera 5 felv. Ze-
néjét szerz. Verdi.

Vasárnap, nov. 20. „Csigány.” Eredeti népszimű
3 felv. Irta Szillegeti.
Hétfő, nov. 21. „Könyvet közönyvel.” Vigjáték 3 felv.
Irta Moretto; ford. Győri Vilmos.
Kedd, nov. 22. „Afrikai nő.” Opera 5 felv. Zenéjét
szerz. Meyerbeer.
Szerda, nov. 23. „IV. Henrik király.” Szomorujáték
5 felv. Irta Shakespeare; ford. Egri.
Csütörtök, nov. 24. „Lalla Roukh.” Opera 2 felv. Ze-
néjét szerz. Dávid F.

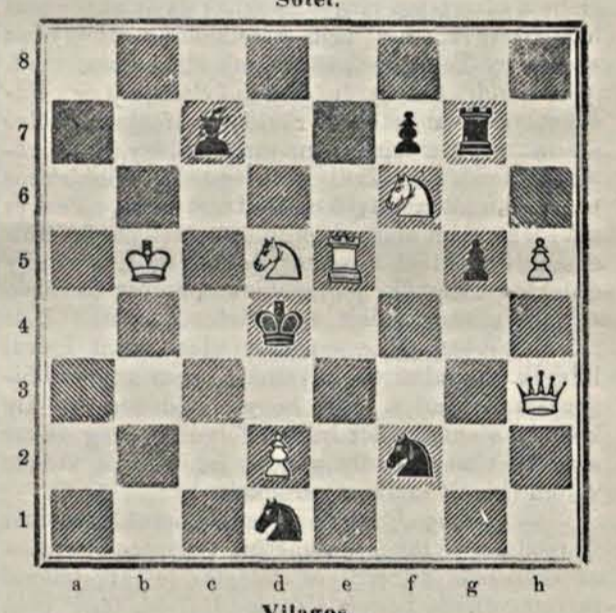
Szerkesztői mondanivaló.

— B-k. A beküldött életrajzot a nagy érdemi férfi
arczékével együtt szívesen közölünk. De lehetetlen
teszi azt a szerző kövekező jgyezteté: „stl. constructio- és
szavakban nem engedek javítottani.” Ily feltételt, nincs
világos szerkesztő, a ki elfogadja; kivált oly cikkek szem-
ben, mely — a dolog lényege megtartása mellett, épen „stl.,
constructio- és szavakban” bizony sok javítást igényelne.

— Tamási. Dr. K. J. Az érdekes tárgy s érdekesen
is írott vázlatokat az élettan köréből közölni fogjuk. La-
puk terét mostanában a minden érdeket magához vonó
háborura vonatkozó közlemények szokatlanul igénybe
vették; de igyekezni fogunk e cikksorozatra lehetőleg
hamar sort keríteni.
— M. Vasárhely. S. K. „Eredeti elbeszélés a nép
és népszokásokról.” Hogy elbeszélés jöhetnek elő nép-
szokások, azt tudjuk, de hogy elbeszélés épen azokról sző-
jön, az furcsa. A széptani minnek önmagáért kell lennie,
nem oly mellékességkéért, melyeket Erdélyi János egykor
keltelenségül nevezett. Különb az elbeszélés általában véve
is gyöngye mi s azért nem is közöljük.
— Pest. S. E. A vers nagy gyöngye.
— Sz. J. Ösz felé. Nincs benne semmi; kezdetleges
kísérleteket, közhelyekkel, nem közölhetünk.
— Rozsnyó K. . . . r. A hosszú rege vagy krónika
csak lapos elbeszélés, minden költői alakítás nélkül, még
kidolgozásában sem látszik semmi nyoma a költői tehet-
ségnek. Nem közölhet.

SAKKJÁTÉK.

574-ik sz. f. — Blumenthal Oscartól
(Berlinben.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 569-ik számú feladvány megfejtése
(J. W. Abbot-tól Londonban.)

Világos.	Sötét.
1. Fa6—f1 c6—c5	
2. Ba7—a5 c5—c4	
3. f3—f4 Ke8—e4:	
4. Ba5—c5 matt.	

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József.
— Jászkieéren: Galambos István és László — Zámolyon:
Parragh József. — Nagy-Szalontán: Kovács Albert. — A
pesti sakk-kör.

— (A pesti sakk-körben) a tornák igen élénken
folynak. A győztes Taraba Károly lett, az első
díjat nyerve el (3 arany). A második torna is
vége felé jár, 5 arany első díjjal. Az első tornához
Madarassy László ur, a másodikhoz pedig Fähr-
rich ur adományozták a díjakat.

TARTALOM.

A honvédelmi minisztium vezetői (három arczképpel).
— Hazánról. — Egy városi írnek szerelme (folyt.) — Uta-
zás az alföldön (képpel). — A „vörösek” Párisban (képpel).
— A lég hirmékei. — Kirándulás Rumeliába, II. (vége), III.
Porosz őrszem (képpel). — Egyveleg. — Tarház: Iroda-
lom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Ipar, gaz-
daság, kereskedés. — Közlekedés. — Mi újság? — Nemzeti
színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. —
Heti napár.
Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Téli nyakendők.

Szép, jó és olcsó!

Legujabb női ruha-kelmék
nagy választékban bámulatos olcsó árrét.

Teljes ruhához való legszebb kelmék 3, 4, 5, 6 forintért; ugyszint a
legújabb barsonyok és fekete selyem-anyagok

Hamburger Adolf
üzletében,
Pesten, uri-utca 3-dik szám, Sója kávéháza átellenében.

Mastrák mindenféle bérmentesen küldetnek, s megrendelések
utánvétel mellett azonnal eszközöltnék. 950 (2-10)

Asztal- és ágyterítők.

! Damen — Herren!

Bei einem concessionirten Central-Bureau werden an allen Orten Europa's
sowohl schreibkundige Damen als Herren jeden Standes unter guten Gehalts-
Provisions- und Pensions-Bedingungen zu engagiren gesucht. Diese Anstellungen
eignen sich besonders für ein rentables Nebeninkommen, indem ein Verlassen
des Wohnortes dabei nicht nöthig wird. — Die Beschäftigung besteht in leichten
Bureau-Arbeiten, erfordert keine schöne Schrift und nimmt täglich nur einige Stun-
den in Anspruch. Dem Offort sind 50 kr. in landestüblichen Briefmarken oder Papier-
geld für Rückantwort und Frankatur gefälligst beizufügen und dasselbe sub C. B. F.
Nr. 1766 zur Weiterbeförderung an die Annoncen-Expedition der Herren Sacher
& Comp. in Bern (Schweiz) zu adressiren. 953 (1-6)

A siketség gyógyítható!

Azon legfőbb eredményekre támaszkodva, melyeket gyógyszeremmel ezeddig
elérni szerencsém volt, — a leglelkismeretesebben ajánlhatom azt: **nagyothallás, fülzú-
gas és fültyulás ellen.** — Egy adag ára 5 ft.

Megrendelő levelek ekéj czimzendők:
Louis Oelsner Berlin,
(Neue Schönhauser-Strasse Nr. 12.)

915 (7-9)

Az ősz idényre alkalmas

következő cikkek dús választékát ajánlják

KERTÉSZ ÉS EISERT PESTEN,
Dorothy-utca 2-ik szám, a „Magyar király” című szállóval szemközt.

Fűtő-szerek.
Tüzfűtőt, horgot és szén-lápatot tartalmazó készülék 1.50—3
frt, valódi angolok 3.50—7.50. **Kandalló-állványok** fűtő-
készlettel felszerelve 3.20, 3.60, 4—10 frt, szinte ilyenek kutyá-
kat a egyéb alakokat ábrázoló festvényekkel 10—20 frt. **Kan-
dalló-keretek** öntött vasból és sárgarézből 2.70—20 frt. **Ká-
lyha előtétzek** vasból és sárgarézből 1.75, 4.25 frt. **Kő-
szén- és cooke-kosarak**, 1.80—7.50 frt. **Fa-kosarak** nád-
ból 2—12 frt, szinte ilyenek plébélből 6.50—15 frt. **Kályha-
és kandalló ernyők**, különféle kiállításuk. **Fűvők** 70 krtól

Thea-eszközök.
Samovarak 3.50—4.50 krig, valódi oroszok 12—35 frt. **Thea-üstök**
Thea-üstök Berczelius-lámpával 10—20 frt. **Thea-üstök**
állványokon 2—10 esztendőre 10—20 frt. **Thea-üstök** és vö-
rös rézből, 4.50—26 frt. **Thea-kannák**, britania érezből
1—12 esztendőre 2.80—12 frt. **Thea-tálczák** fénymázolt pléb-
ből minden nagyságban 1—10 frt. **Thea-tálczák** 3.50—12
frt. **Thea-asztalok** 15 frt. **Thea-szűrők**, pakfong, alpaca
és chinai ezüstből 35 krtól 3.50 krig. **Thea-golyók**, **Tojás-
fűzők**, **tojás-fűző fűvénny-orak**, **gyors-forralók**, **thea-sze-
lenczék**, **palaezók** és **szekereztyek** stb.

Légvonat ellen mentő pamut-hengerek,
az eddig ismert egyetlen előkészület, melynek segítségével ab-
lakok és ajtóknál a légvonatot tökéletesen el lehet zárni. Egy
középnagyságu ablaknak elzárása körülbelül 50 kriba kerül, s a
mellékelt utasítás szerint igen könnyen alkalmazható. A keng-
arai arak, ablakokra való fémerek 4 kr., barnák 5 kr., ajtókra
való fémerek 6 és 10 kr., barnák 7 és 11 kr. róffe.

Kukoricza-morzsolók.
egy, ezen vetemény termelőinek igen ajánlatos kézi gépecke,
melynek segítségével egyes személy óránként mérő kukoriczát
képes lemorzsolni. Darabja 60 kr.

Ruha és bútor seprőcsékek 55 kr., 60 kr.,
65 kr., legújabb **nád bútor-porlók** 50
kr., ezernélval befotnak 1 frt.

Legjobb Alpaca gyertyatartók, önt-
ött természetes fémekből érezből, mely-
lyek a tisztítás által csak szőbbnek.
1 2 3 4 6 8 10 esztendőre
7 8 9 10 krtól

ft. 2.25, 3.40, 3.80, 4.40 párja.

Vajtányok üveg-fedővel 1 frt 60, 2—
2.50, 4.50.

Sajt-tányok, márványlemezekkel, üveg-
fedővel 3, 4, 5 frt.

Angol kés-fenek és dugó-huzók.
Czukorvágó-gépek, deszkacsékan 2 frt
75 kr.

Pezsgő fagyasztó gépek 15 frt. Czuk-
kor-szelenczék, kenyérsosarak, kávé és
pohár-tálcák, cezet- és olajtartók, asztali
kés-kosarak, abrosztakarók, palaez-
dagók, gyermekszoptató üvegek, réz
törő-mozsarak, vasalók, kolmizók, éjjeli
lámpák, asztali esengettyűk s a háztartás-
nak sok egyéb cikkeit dús választékban.

A lakások földszítéséhez:
Virágasztalok 6—32 frt, papirososarak,
madáralkutatók asztalokan és függze-
nyen való, agas gyertyatartók, függő vi-
rigkosarak, látogatójegy-tálcák, után-
zított márványoszlopok, szobrok, mell-
szobrok, angora lábszőnyegek, lábtör-
lők tengerifü, rugan és cocosból, eser-
nyőállványok öntött vasból stb.

Mulattató társasjátékok:
Dam-, malom- és sakk-táblák, saklakalok,
dominójátékok, tartli-deszkacsékek, ját-
szó-kártyák, játékgépek, kártyapások,
roulette, tombola, lutri, versenyfutó s
egyéb társasjátékok.

Színház látszóvekek 4.50—36 frt.

Dam-, malom- és sakk-táblák, saklakalok,
dominójátékok, tartli-deszkacsékek, ját-
szó-kártyák, játékgépek, kártyapások,
roulette, tombola, lutri, versenyfutó s
egyéb társasjátékok.

Színház látszóvekek 4.50—36 frt.

Dam-, malom- és sakk-táblák, saklakalok,
dominójátékok, tartli-deszkacsékek, ját-
szó-kártyák, játékgépek, kártyapások,
roulette, tombola, lutri, versenyfutó s
egyéb társasjátékok.

Színház látszóvekek 4.50—36 frt.

Dam-, malom- és sakk-táblák, saklakalok,
dominójátékok, tartli-deszkacsékek, ját-
szó-kártyák, játékgépek, kártyapások,
roulette, tombola, lutri, versenyfutó s
egyéb társasjátékok.

Színház látszóvekek 4.50—36 frt.

Titkos

betegségeket
még makacs és üdült bajokat is egy kö-
rodában, mint magán gyakorlat foly-
tán több ezer beteg legjobbnak
bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül,
hogy a beteg hivatásában vagy élet-
módjában gátlólatnak, gyökerezen,
biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helffer Vilmos
Pest, király-utca 27. szám Medetz-há-
ban. 1-ső emelet, délelőtt 7—9-ig, dél-
után 1—4 óráig.

Dijazott levelek azonnal
válaszolatlan, s kívánatra a gyógy-
szerek is megküldetnek.
931 (6-12)

Keresztelő készletek,
vánkos, zubbony és főkötő bármely
színnel bévelve 12 ft., 15 ft., 20 ft., 25 ft.
35 frt.

Gyermek vászon remű
minden áron

Társch F.-nél
Pesten, váci-utca 19-dik szám.
Összes árjegyzék bérmentve.

Heckenast Gustáv könyvkiaadó-hivatal-
ban Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.), meg-
jelentek és minden hitelen könyvkereskedésben
kaphatók:

Magyarország képeiben
Hónismertető folyóirat.

Szerkeszti **Nagy Miklós**, Negyedré.
I. kötet 892 lap fűzve . . . 4 ft.
II. „ 884 „ „ „ 4 ft.

Hetedik kiadás
(magyar nyelven negyedik)

A nem élet

titkai s veszélyei.

Értekezés a nemzés és nem be-
tegeségéről, az utóbbiak óv- és gyógy-
módjairól. 954 (3-12)

Függelékkel a bujakóri ragályász-
és Dr. Rodet, lyoni orvos
**ragályelleni legbiztosab óv-
szeréről,**
a férfi és nő ivarszerke bontsani ábrával.
Ára: 1 uforint.

Postán megküldve 10 krral több;
utánvétel 40 krral több.

Megrendelhető szerzőtől következő
cízm alatt:

Dr. Eiber V. P.
Pesten, József-utca 66-ik számú
saját házában.

HETI-NAPTÁR.

Hónapl-és hett nap	Katholikus és protestans naptar		Görög-orosz naptar		Izraeliták naptara		N a p		H o l d			
	hónap	nap	hónap	nap	hónap	nap	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.
27	Vasár	B 1 úrvjövöben	B 1 Ákos	15 D 24 K v. v.	Kislay R. t.	r. p. ó. p. ó. p.	r. p. ó. p. ó. p.					
28	Hétfő	Sosthenses	Eberhard	16 Maté	3 Bal. tiszt.	245 2 7 21 4 12	305 0 11 48 8 48					
29	Kedd	Saturnin	Noe Valtér	17 Gergely	4 Bérn [elt.	246 3 7 22 4 11	318 26 regg. 9 59					
30	Szerd.	András apost.	Endre	18 Plató	5 Bérn	247 4 7 25 4 11	331 29 0 54 11 8					
1	Csüt.	Eligius, Natália	Natália	19 Abadiás	6 Bajt	248 4 7 25 4 10	334 9 1 19 regg.					
2	Pént.	Bibiana, Rómus	Bibiana	20 Gregor	7 Her. halt.	249 5 7 27 4 10	357 11 este regg.					
3	Szom.	Xav. Ferencz	Atala	21 B. Assz. av.	8	250 6 7 29 4 10	8 42 2 5 1 21					
				21 B. Assz. av.	9 10 Sabb.	251 7 7 30 4 10	20 8 2 25 2 25					

Hold változásai. ☉ Első negyed 29-én 11 óra 49 perczkor.

Minden könyvárus és könyvkötőnél

kapható az 1871-dik évre szóló
általánosan kedvelt dústartalmu

NAPTÁRAK

ugymint:

Lidércz-naptár.

Rémtörténetek, kalandok, bünesetek, lélekjelenések stb. gyűjteménye.
Sok képpel. Ára 60 kr.

NEVESSÜNK!

Uj humorisztikus naptár.

Számos fametszetekkel, színes borítékban. — Ára 40 kr.

István bácsi naptára.

Szerkeszti Majer István. — Ára 50 kr.

Protestáns képes-naptár.

Szerkesztette Ballagi Mór, tanár. Ára 50 kr.

Falusi gazda naptára.

A földmivelés, kertipar és gazdaság évi közlönye, földbirtokosok, kertész-
gazdák, lelkészek, iskolatanítók és gazdatiszteknek ajánlva.
Szerkeszti Dr. Farkas Mihály, földbirtokos. — Ára 80 kr.

KOSSUTH NAPTÁR.

Szerkeszti Honfi Tihamér. — Ára 40 krajczár.

Honvéd naptár.

A magyar nép számára. — Szerkeszti Áldor Imre. — Ára 60 krajczár.

Első magyar

katonai naptár.

Magában foglalja a honvéd-törzstisztek arcképcsarnokát és az új honvéd-
tisztkar névsorát. Szerkeszti Bethlen Olivér, a „Honvé1” lap szerkesztője.
Ára 60 kr.

Népzászló-naptár.

A magyar nép számára. Sok sikerült képpel színes borítékban.
Szerkeszti Áldor Imre. — Ára 40 kr.

Kiadó **Heckenaust Gusztáv.**

Balpárti népnaptár.

Balpárti polgártársai számára. — Szerkeszti Vasgyúró Tamás. — Ára
50 krajczár.

Scorpió naptár.

Számos torz-képpel. — Ára 80 kr.

Nemzeti

nagy képes naptár.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, terjedelmes és pontos tisztí
névtárral, számos képpel. — Szerkeszti Áldor Imre. — Ára 1 ft.

Magyar családi naptár.

Ára 60 kr.

Neuer illustrirter

Volks-Kalender

für Ungarn und Siebenbürgen.

Mit vielen Holzschnitten und colorirtem Umfchlag. — Preis 50 fr.

Határidő-naptár,

hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztek számára. Kötve
1 forint 20 krajczár.

Magy. nők házi naptára.

Szerkeszti Beniczky Irma. — Ára 60 kr.

Papramorgó

barátfülek naptára.

Számos torz-képpel. — Ára 50 krajczár.

Kiadó **Heckenaust Gusztáv.**

Pest, egyetem-utca 4-ik szám.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetően: Egy négyszer használt petít sor, vagy annak helye, egyszeri ígátásnál 10 krajczárba; háromszor- vagy többszöri ígátásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppellik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Hansenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígátás után 30 újrajczár.

Balogh Péter.

(1792–1870.)

Mult számunkban csak röviden közöl-
hettük már az épen lapunk bezártakor vett
megdöbbentő gyászhirot, hogy Balogh Péter,
debreczeni lelkész és a tiszántuli hely. hit-
vallásu egyház kerület superintendense, no-
vember 23-án, élete 79-ik évében meghalt.
Megdöbbentőnek mondjuk e gyászhirot,
bár megaggott s az emberi élet kiszabott
véghatáráig elért, s nem pályája közepén,
munkássága erőteljében álló férfit ragadott
el benne a halál. De nem megdöbbentő-e a
százados cser kidölte, habár kemény kérge

alatt a kor és villámok kor-
hadtságát rejté is? S Balogh
Péter egy erős, viharokat lá-
tott cser volt, melynek kidöl-
tétől visszadöng a magány s
hosszantartó bűgás kél a ren-
geteg erdő sűrűjében. A ma-
gyar protestáns egyház legje-
lesbjei egyikét gyászolja benne,
s neve — kivált az 1859-diki
patens s a miatt folyt küzdel-
mek korszakából, nemcsak egy-
háza, hanem az egész haza előtt
méltán lett tiszteltes. Méltó,
hogy halála hírért is nemcsak
egyháza, hanem az egész nem-
zet fájdalmas tudomásul vegye;
az 1859—60-ki protestáns egy-
ház-alkotmányi küzdelem egész
nemzetünk alkotmány-küzdel-
mének első és pedig diadalmas
elő-csatározása volt, s Balogh
Péter akkor az első sorban küz-
dött, a jók legjobbjá között. Ő
megállotta a helyet, melyre a
gondviselés állította, bár az a
hely igen veszélyes positio volt
abban az időben; de az ő szíve
az igazság és meggyőződés
harcában félelmet nem ismert.
A „Vasárnapi Ujság” már
1860. augusztus 26-ki (35.)
számában közölte volt Balogh
Péter arcképét és életrajzát.

Akkori arcképe helyett most újabbat és ta-
lálóbbat adhatunk. De életrajza akkori adatai-
hoz alig tehetünk valamit. Pályája tetőpont-
ján állott már akkor s élete főeseménye,
főharca bevégződött vala. Azért csak rövi-
den ismételtjük itt élete főbb mozzanatait.

Szathmármegye Nábrád helységében
1792. febr. 12-én született, s ugyanott is-
merkedett meg a tudományok első elemei-
vel: a betűkkel. A falusi iskolákban akkor
alig tanítottak egyebet, (sok helytt még ma
sem sokkal többet!) mint a betűket. De a
kis Péternek ez nem volt elég tudásszomja
kielégítésére; s atyja, kéréseinek engedve,
őt a debreczeni anyaiskolába vitte. A század,
mely azóta szintén megvénhedett, még csak
négy éves volt, mikor a tizenkét éves Balogh
Péter debreczeni kollégistának felcsapott.

Mindig a papi hivatalra volt kedve s arra
készült egész iskolai pályáján. De látva,
mily keserű harcokat kell (azon időben s
kivált Tiszántul) a papoknak a világi urak-
kal vívniok, elidegenült a papi pályától s a
jogi és politikai pályát megkísértendő, há-
rom évi rektorokodás után Pestre jött s ki-
rályi táblai jegyzőnek esküdt fel.

De „nehéz neked az ösztön ellen rugó-
doznod” hallá keblében nemsokára, mint
Pál apostol egykor a damaskusi uton, a
krisztusi szót. A prókátorságba sehogy se
tudott bele izeliteni s vissza-
tért szíve első választásához:
a papi pályához. Külföldi egye-
temekre szándékozván, Bécsbe
ment, de utlevelet tovább nem
nyerhetvén, az ottani protes-
táns theologiai akadémián töl-
tött egy évet.

Lelkészi pályáját Nagy-
Szalontán kezdte meg, hova
1822-ben először csak ideigle-
nes lelkészül rendeltetvén, a
gyülekezet szeretetét annyira
megnyerte, hogy az, állandóul
ohajtván őt birni, rendes pap-
jává választotta. A buzgó fiatal
lelkész érczes hangja, férfias
előadása, beszédeinek belbecse,
a közéletben komolysággal pá-
rosult vidám kedélyessége, a
közszeretet és becsülés azon
fokára emelték őt, melyen ha-
zánkban, kivált a protestáns
egyházban, önválasztotta pap-
jait a buzgó nép tartani szokta,
ha azok ezt kivívni s megtar-
tani tudják. Nemsokára azon-
ban szélesebb körben is is-
meretes és tisztelt lón Balogh
Péter neve. Tíz évi lelkészi
hivataloskodása után, 1832-ben
a nagy-szalontai egyházmegye
őt választotta esperesévé s e
hivalt huszonhárom évig vi-

BALOGH PÉTER.

Kitünő tanuló volt mindig; tíz éven át foly-
vást az első eminensek közt volt; s elvégez-
vén a bölcsészeti, jogi és theologiai tanfolya-
mokat, két évig iskolai osztálytanítóként
viselt s 1818-ban karcazai rektorságra ment,
akademia-promoczióra.

selte, vezetvén egyházmegyeje ügyeit s be-
folyván az egyházkerület minden tanácsko-
zásába és határozataiba.

1855-ben Szoboszlai Pap István halálá-
val megürült a tiszántuli superintendensi
hivatal. A protestáns egyház joggyakorlata